"cogito ergo sum"

Nisan 2017 Sayı 2

HAYALET

Hayal Gücü Tetikleyicisi

Hayalet
Nisan 2017
Sayı-2

Yayın yönetmeni
Editör
Mehmet Kaan Sevinç

Hayalet Nisan 2017 Sayı 2'in oluşmasında değerli katkıları ile destek veren arkadaşlarımız

Atilla Bilgen-Aynur Kulak-Emrullah Çıta-
Gökçe Mehmet Ay-Funda Özlem Şeran-Fatih Yürür
-Mehmet Berk Yaltırık-Melahat Yılmaz-
Oğuz Özteker-Okan Kasnak-Reha Ülkü-Sezin Mavioğlu-
Süheyl Toktan-Yusuf Gürkan

Grafik Tasarım
Gülhan Sevinç

e-Mail
hayaleteposta
@gmail.com

Editörden...

Merhaba

Nisan sayımızla tekrar sizlerle birlikteyiz.

Tamam, ay sonu oldu ama en baştan söylemiştik zaten *''keyfe keder''* bir dergiyiz diye…

Neyse, hani derler ya *''Nisan bereket ayıdır''* diye gerçekten de öyle.

Nisan bereketi sadece meşhur ''Nisan yağmurları'' değil elbette.

Şöyle bir baktığımızda en başta **Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'**ümüzün **Dünyada tek örneği olan 23 Nisan Çocuk Bayramı**…

Ve yine 23 Nisan 1945 - **Doğan Kardeş** dergisinin ilk sayısı yayımlandı…

Bitmedi; Gazeteci yazar Peyami Safa, Türk gazeteci, yazar Şevket Rado, şair ve **'Akbaba Mizah Dergisi'**nin kurucusu Yusuf Ziya Ortaç, ünlü mizah dehası Suavi Süalp, tiyatro ustası ve karikatürist Savaş Dinçel, **'Robinson Crusoe'**nun yazarı Daniel Defoe hep Nisan ayın da dünyaya gelmiş…

Mayıs sayımızda görüşmek üzere…

İyi okumalar.

Hayal'et

Sözüm Meclisten

ABBA I Have A Dream Live In Wembley

I have a dream, a song to sing, to help me cope with anything
Bir hayalim var, söylemek için bir şarkı, herşeyin

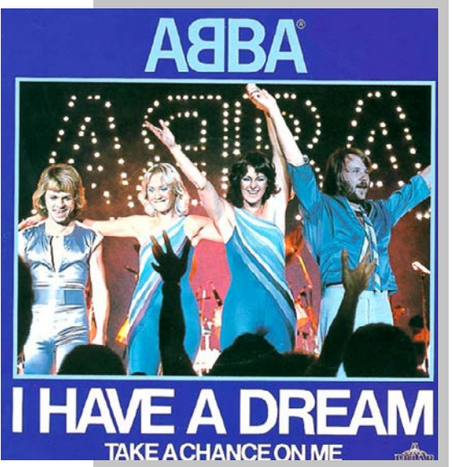

I Have A Dream

I have a dream, a song to sing, to help me cope with anything
Bir hayalim var, söylemek için bir şarkı, herşeyin üstesinden gelmeme yardımcı

If you see the wonder of the fairy tale
Eğer masalların mucizlelerini görürsen

You can take the future even if you fail
Hata yapsan bile geleceği alabilirsin

I believe in angels, something good in everything I see
Meleklere inanıyorum,gördüğüm herşeyde iyi birşey

I believe in angels, when I know the time is right for me
Meleklere inanıyorum, zamanın benim için doğru zaman olduğunu anladığımda

I'll cross the stream, I have a dream
Nehri geçeceğim, bir hayalim var

I have a dream, a fantasy, to help me through reality
Bir hayalim var, bir fantezim, gerçeklere rağmen bir yardımcı

And my destination makes it worth the while
Ve benim amacım bunu değerli hale getiriyor

Pushing through the darkness still another mile
Hala başka *'mil'*ler varken beni karanlığa itiyor

I believe in angels, something good in everything I see
Meleklere inanıyorum, gördüğüm herşeyde iyi birşey

I believe in angels, when I know the time is right for me
Meleklere inanıyorum, zamanın benim için doğru zaman olduğunu anladığımda

I'll cross the stream, I have a dream
Nehri geçeceğim, bir hayalim var

I'll cross the stream, I have a dream
Nehri geçeceğim, bir hayalim var

I have a dream, a song to sing, to help me cope with anything
Bir hayalim var, söylemek için bir şarkı, herşeyin üstesinden gelmeme yardımcı

If you see the wonder of the fairy tale
Eğer masalların mucizlelerini görürsen

You can take the future even if you fail
Hata yapsan bile geleceği alabilirsin

I believe in angels, something good in everything I see
Meleklere inanıyorum, gördüğüm herşeyde iyi birşey

I believe in angels, when I know the time is right for me
Meleklere inanıyorum, zamanın benim için doğru zaman olduğunu anladığımda

I'll cross the stream, I have a dream
Nehri geçeceğim, bir hayalim var

I'll cross the stream, I have a dream
Nehri geçeceğim, bir hayalim var

Funda Özlem Şeran

75 ülkeden yaklaşık 1300 katılımcının ve 26000 ziyaretçinin iştirak ettiği, İngilizce kısaltmasıyla BCBF 2017'de başlık olarak "Çocukların İçeriği İçin Doğal Yaşam Alanı" seçilmiş, bana kalırsa çok da isabetli olmuş.

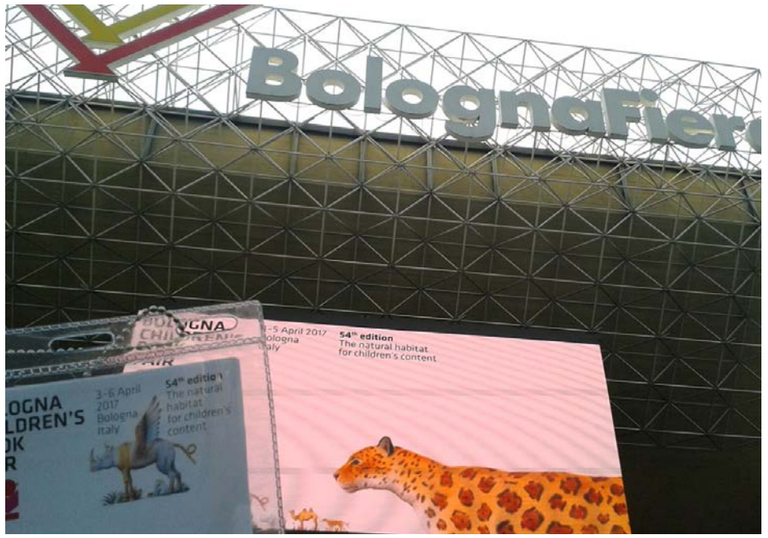

BOLOGNA ÇOCUK KİTAPLARI FUARI 2017

Bu sene 54'ncüsü gerçekleşen Bologna Çocuk Kitapları Fuarı adından da anlaşılacağı üzere, sadece çocuk edebiyatına ve kitaplarına özel olarak yapılan, dünyanın önde gelen fuarlarından biri. 1963'ten bu yana her yıl Mart ya da Nisan ayında İtalya'nın Bologna kentinde düzenleniyor. Bizim genelde alışık olduğumuz fuarlar gibi okurlara kitap satışı yerine, çocuk ve ilk gençlik edebiyatıyla ilgili profesyonelleri bir araya getirerek bir iletişim ortamı sağlanmasına, piyasadaki yeniliklerin keşfedilmesine ve telif/çeviri haklarının ticaretine olanak sağlıyor. Dünyanın her yanından yayıncılar, ajanslar, editörler, yazarlar, çizerler, çevirmenler, kitapçılar, kütüphaneciler, hatta çizgiroman ve dizi/film yapımcıları için buluşma noktası olan organizasyonda ayrıca BolognaRagazzi Ödülleri verildiği gibi, Astrid Lindgren ile iki yılda bir verilen Hans Christian Andersen ödülleri de açıklanıyor.

75 ülkeden yaklaşık 1300 katılımcının ve 26000 ziyaretçinin iştirak ettiği, İngilizce kısaltmasıyla BCBF 2017'de başlık olarak "Çocukların İçeriği İçin Doğal Yaşam Alanı" seçilmiş, bana kalırsa çok da isabetli olmuş. Fuar gerçekten de çocuk edebiyatına emek ve gönül verenler için çölde vaha gibi, özellikle çizer ve illüstratörlere cennet gibi bir alan sunuyor. Bunu daha fuara adım atar atmaz anlıyoruz; çünkü girişte bizi "İllüstratörlerin Hayatta Kalma Köşesi" ile "Bologna İllüstratörler Sergisi" karşılıyor. İlkinin adı biraz ilginç ve düşündürücü (bizdeki sanatçıların durumunu da hatırlayınca), salonun içinde panellerle ayrılmış ufak bir bölmede çizerler için söyleşi ve atölyeler gerçekleştiriliyor. Portföy hazırlamaktan temsilci ajans bulmaya, telif haklarından dijital yeniliklere kadar birçok konuda sanatçıların buluşup deneyimlerini paylaştıkları bir alan. Sergide ise fuarın uluslararası çocuk kitabı illüstrasyonu yarışmasındaki aday eserler ve başka ödüllü çizerlerin çalışmaları ziyarete sunulmuştu, gezerken zamanın nasıl geçtiğini anlamadığım ve neye bakıp inceleyeceğimi şaşırdığım yerlerdendi.

Ancak en çok ilgimi çeken şeylerden biri "İllüstratörlerin Duvarı" oldu. Sanatçılar eserlerinden örneklerle iletişim bilgilerinin olduğu kart ve broşürleri kendilerine özel olarak ayrılmış duvarlara asıyorlar. İsteyen işlerini beğendikleri sanatçının kartını alarak sonradan iletişime geçebiliyor; böylece hem çizerler keşfedilmiş oluyor, hem de yayıncılar yeni yetenekler bulmuş oluyor. Kimin nereden geldiği, nerede yaşadığı ya da hangi dili konuştuğu önemli değil; sadece sanat ve yetenek ön planda, tabii biraz da şans. Duvarları boydan boya kaplayan kartvizitler şöleni içinde keşfedilmek çizerler için önemli bir fırsat. Bazı Türk illüstratörleri de o duvarlarda görmek beni ayrıca sevindirdi.

Girişte yer alan ve muhtemelen benim gibi diğer ziyaretçilerin de bayıldığı bir başka bölüm ise fuarın bu seneki onur konuğu olan Katalonya ve Balear Adaları'nın kurduğu hamaklardı. "Geleceği Paylaşmak: Bologna 2017'de Katalanca Kitaplar " başlıklı program Institut Ramon Llull tarafından organize edilmişti ve Katalan çocuk/gençlik edebiyatının yanı sıra, özel olarak illüstrasyon alanı vurgulanıyordu. Doğrusu Katalanlar bu işi iyi biliyor; çünkü oldukça büyük fuar alanında salonlar ve stantlar arasında koşturduktan sonra bu hamaklara uzanıp yorgunluk atmak harika bir fikirdi. Üstelik sıradan boş hamaklar değildi bunlar; her biri ayrı bir çizere ve onun eserlerine özel olarak tasarlanmıştı. Hamağın üzerinde sanatçı hakkında kısa bilgiler ve çalışmalarından örnekler olduğu gibi, içinde de metal iplerle hamağa bağlanmış çocuk kitapları yer alıyordu. Yani bir yandan ayaklarınızı uzatıp dinlenirken, bir yandan da kitapları okuyup inceleyebiliyorsunuz. Dört gün boyunca hamakların pek boş kalmadığını ve fuarda en çok fotoğraf çektirilen yerlerden biri olduğunu söyleyebilirim. (Diğeri de "Asi Kızlara Uykudan Önce Hikayeler" kitabının yayıncısı Mondadori'nin standındaki dev posterdi, biz bile önünde fotoğraf çektirmekten alamadık kendimizi.) Katalanların standında da ayrıca çizerler için boş duvar vardı, isteyen eline kalemi alıp içinden geldiği gibi bir şeyler karalayabiliyordu.

BCBF 2017'de illüstrasyona verilen önem bu kadarla sınırlı değil. Sessiz Kitap Yarışması ve sergisi bir başka ilgi uyandıran bölümdü. Bizde henüz pek keşfedilmemiş bir alan olan sessiz kitaplar, içinde yazının hiç yer almadığı, hikayeyi sadece resim ve çizimlerle anlatan kitaplar. Oldukça ilginç ve yenilikçi olduğunu söyleyebilirim, örneklerini ülkemizde de görmek için sabırsızlanıyorum. Sessiz kitapların yanı sıra pop-up yani hareketli kitapların sergilendiği bir başka bölüm daha vardı ki, cam fanusların içinde tutulan eski kitapları eline alıp inceleme isteği uyandırıyordu. Elbette kitapların selameti için buna izin verilmiyor, çok da doğru bir karar; cünkü fuarın son

gününde hamaklardaki kitaplar harap hale gelmiş, hatta bazısı şüpheli biçimde ortadan kaybolmuştu!

Fuarda benim katılmaya pek fırsat bulamadığım birçok söyleşi, panel ve atölye de gerçekleştirildi. Bunlar konusuna ve mesleğine göre İllüstratörler, Yazarlar, Çevirmenler ve Dijital olarak ayrılmış "café"lerde genel katılıma açık olarak yapılıyordu. Dünyanın değişik ülkelerinden gelen sanatçıların deneyim ve bilgilerini paylaşabilmeleri, alanlarındaki yenilik ve olanakları takip edebilmeleri için oldukça iyi düşünülmüştü. Özellikle dijital medyaya verilen önem dikkat çekiciydi ki, zaten Bolognaragazzi Ödülleri'nde de bu konuda ayrı bir dal vardı. E-kitap teknolojileri, dijital telif hakları, çocuklara masal/hikaye anlatan uygulamalar ve oyunlar gibi sanatı teknolojiyle birleştiren girişimlere yer verilmişti. Ayrıca şahsen görüp tecrübe edemesem de, sanal gerçeklik uygulamasının olduğuna dair duyumlar aldım.

Farklı ülkelerin rengarenk

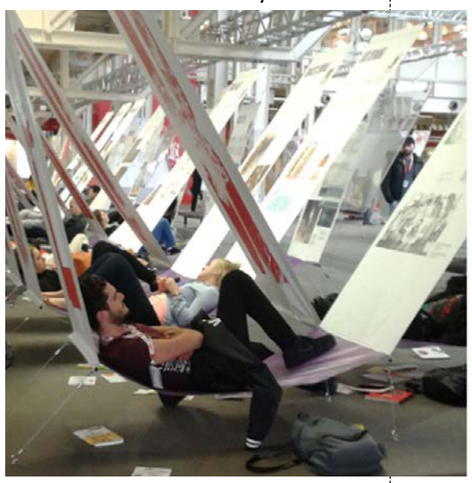

stantları arasında dolaşıp birbirinden ilginç ve güzel kitapları incelemenin yanı sıra, arkadaki masalarda telif hakları için anlaşmaya çalışan yayınevi ve ajansları izlemek de eğlenceliydi. Fuarda çocuk edebiyatı küçük yaşla sınırlı değil, gençlik ve genç yetişkin olarak anılan aralıktaki kitaplar da oldukça fazla. Özellikle bazı kitapların haklarını satın alabilmek için büyük bir rekabet oluşuyor, yayınevleri bunun için açık arttırma düzenliyor. Teklifler kağıtlara yazılıp stantlardaki kavanozlara atılıyor, birkaç tur sonra kazanan açıklanıyor ve kitabın telifi satılıyor. Benzer bir uygulama kendisine yayıncı arayan çizerler için de yapılmıştı. Yayınevleri stantlarına illüstratörler için kutular koyarak işlerinden örnekleri ve iletişim bilgilerini buraya bırakmalarını rica ediyordu. Ya da yüz yüze görüşme yapıp çalışmalarını incelemek için randevu veriyordu. Günün belirli saatlerinde çizerleri kabul eden yayınevlerinin önünde uzun kuyruklar oluştuğuna pek çok kez şahit oldum. Ne yazık ki yazarlar için de böyle bir güzellik düşünülmemişti

Bu arada Türkiye standındaki hareketlilikten de bahsetmeden olmaz. Kısa adı "TEDA" olan "Türk Kültür, Sanat ve Edebiyat Eserlerinin Türkçe Dışındaki Dillerde Yayımlanmasına Destek Projesi"nin desteğiyle oldukça büyük ve renkli bir alana sahiptik fuarda. Tanıyıp sevdiğimiz yazarların, çizerlerin yeni kitaplarını raflarda görmek gurur vericiydi.

Son olarak, fuarda kitap satışı olmuyor dedim ama… Dördüncü ve son gün genelde yayınevleri stantlarını topladığı için sönük geçiyor, katılımcı sayısı epey azalıyor. Bazı yayınevleri ise kitaplarını yükleyip geri götürmek yerine bir güzellik yapıp uygun fiyatlara satışa sunabiliyor. Özellikle DC Comics, raflarında yer alan çizgi romanların bir kısmını belirli bir saatte duyurarak sırada bekleyen ziyaretçilere hediye etmesiyle gönülleri fethetti.

Darısı diğer fuarlara diyelim.

Yazar Neden Yazar

Fatih Yürür

"Bilimkurgu Sinemasında Toplumsal Korkuların Yansıması: Post Apokaliptik Filmler"

KIYAMETİN SİNEMASI: POST APOKALİPTİK FİLMLER KİTABI NASIL YAZILDI?

En basit haliyle *"Bilimkurgu Sinemasında Toplumsal Korkuların Yansıması: Post Apokaliptik Filmler"* adlı yüksek lisans tezimin, çapının genişletilerek kitaplaştırılmış halidir. Tabi buradaki *"yüksek lisans tezi"* tanımı okuyucunun gözünü korkutmasın. Bol tıraşlı, bol budamalı, eklemeli, çıkartmalı bir sürecin ardından okur dostu bir formata kavuştuğunun da altını çizmek gerekir.

Son on yıl içerisinde toplumsal kıyamet ve sonrasındaki süreci çok daha farklı konsept ve temalarla beyazperdede görmeye başladık. Bilimkurgu sinemasının en sevilen alt türlerinden biri haline gelen post apokaliptik konsepti, uzun bir süre daha popüleritesini yitirmeyecek gibi görünse de; politik açıdan daha sert söylemlere sahip örnekler ve belgeseller de kapı eşiğinde beklemekte olan yüksek desibelli tehlike çanlarına eşlik etmeye başladılar.

Dolayısıyla 50'li yıllardan 80'li yıllara kadar salt kızıl korku odaklı nükleer saldırılara abanan post apokaliptik türü; son 30 yıl içerisinde çehresini değiştirerek daha radikal ve bir o kadar da gerçek gündelik kaygılara ev sahipliği yapmaya başladı. Son birkaç yıldır ana akım sinemanın *"doğayla barışma"* ya da *"öze dönme"* arzusuna tutunmasını da tesadüf olarak yorumlayamayız.

Kıyametin Sineması: Post Apokaliptik Filmler *(sıkı durun çünkü tanım gereğinden fazla iddialı gibi olsa da aslında değil)* dünya üzerindeki en kapsamlı post apokaliptik külliyatı olma iddiası taşıyor. Bu iddia şu ana kadar yalanlanmadı hani!

Peki *"bütün bu kıyamet sonrası filmlerini kategorize etmek geniş resimde ne gibi bir fayda sağlayacak?"* Nihayetinde bu kitap salt bir antoloji değil aynı zamanda 10'ar yıllık zaman dilimleri dahilinde hem dönemin sinemasal eğilimini hem de bu eğilime yön veren politik süreci de kaynak alıyor. Bu bakımdan da basit bir *"tür derlemesi"* olmanın biraz daha ötesinde bu sinemasal mecraya yön veren önemli dinamikleri ön plana alıyor.

Kısaca Post apokaliptik sinemaya, yada genel anlamda bilimkurgu sinemasına meraklı olan herkesin kütüphanesinde bulunması gereken bir kaynak diyebilir miyiz? Sanırım dedik bile!

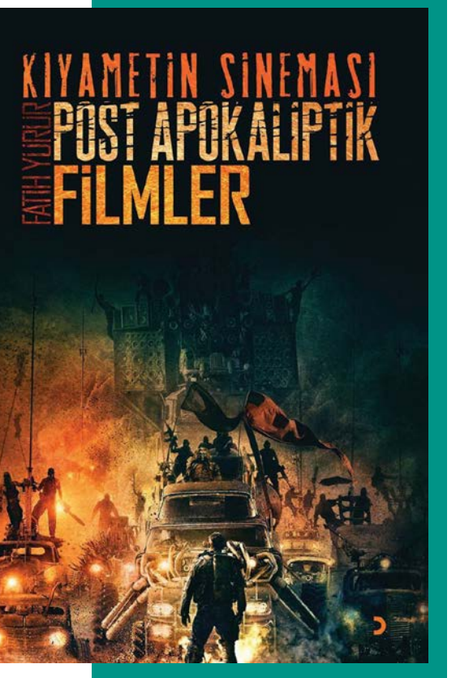

Yazar Neden Yazar

Funda Özlem Şeran

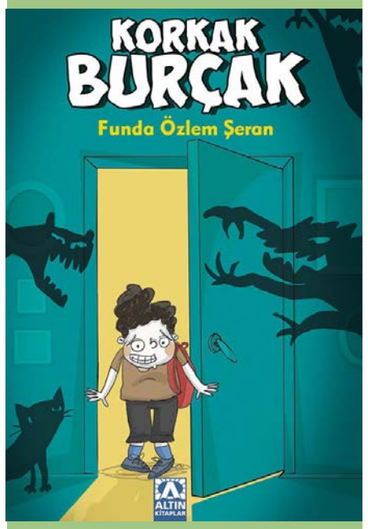

Yaklaşık altı sene önce çocuk kitapları yazmaya başladığımda bilinçaltım beni o yıllara geri götürdü. Aklıma gelen ilk şey kaygılarıyla baş etmeye çalışan bir çocuktu.

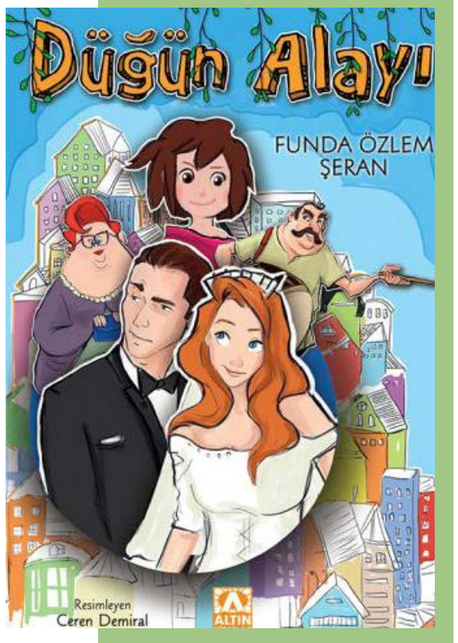

KORKAK BURÇAK

İtiraf ediyorum. Aslında korkak olan Burçak değil, benim. Daha doğrusu bendim.

Çocukken birçok şeyden korkardım; vampirlerden, aslanadamdan *(kurtadamın farklı bir versiyonu için bkz. 80ler TRT dizisi "Güzel ve Çirkin"deki Vincent)*, yüksekten, kalabalıkta kaybolmaktan, bisikletten düşmekten, karanlıktan, böceklerden, köpekbalıklarından *(teşekkürler Jaws)* ve incir çekirdeğini doldurmayacak daha nice şeyden. Büyüdükçe korkusuz biri oldum diyemem; hâlâ kendime yeni korkular icat edebiliyorum, mesleğim gereği işime de yarıyor açıkçası *(hain gülücük)*. Fakat o yıllarda özellikle kitapların, biraz da dizilerle filmlerin yardımıyla korkularımla yüzleşmeyi ve baş edebilmeyi öğrendim. Belki de bu yüzden en sevdiğim edebi türlerden biri korku edebiyatı oldu, okuyarak ve yazarak kendi korkularımı yendim *(ya da ben öyle sanıyorum, sen ne dersin Jaws?)*.

Yaklaşık altı sene önce çocuk kitapları yazmaya başladığımda bilinçaltım beni o yıllara geri götürdü. Aklıma gelen ilk şey kaygılarıyla baş etmeye çalışan bir çocuktu. Kendi gölgesinden bile korkan, korkudan yorganı tepesine kadar çeken ve oyuncak ayısından medet uman, uyurken annesine ışıkla kapıyı açık bıraktıran, çoğumuzun bir zamanlar olduğu gibi bir çocuk Burçak ya da lakabı olduğu üzere *"Korkak Burçak"*. Korkularıyla gerçekten yüzleşmek zorunda kaldığındaysa kendini keşfetmeye ve bizleri şaşırtmaya başlıyor Burçak.

Ben sadece elinden tutup hikayesini anlatmasına aracı oldum. Gökçe Yavaş Önal ise muhteşem çizimleriyle ona can verdi, kitaba da renk kattı. Umarım *"Korkak Burçak"* herhangi bir şeyden korkmanın ayıp olmadığını, korkularımızı kabul etmenin bizi sadece insan yaptığını ve onlarla yüzleşerek kendimizi gerçekten tanıyabileceğimizi ispatlar her yaştan okuyucusuna.

Yazarının Kaleminden: Düğün Alayı

Korkak Burçak'la aynı zamanda yayınlanan bir diğer çocuk kitabım da *"Düğün Alayı"*. İsmiyle müsemma, kendini yakın bir akrabasının evlilik telaşının içinde bulan on yaşındaki Şebnem'in düğün dernek işleriyle inceden dalga geçmesini konu alıyor. Biraz alaycı olan bu küçük kızımız hem gelenek görenekleri, hem de güzide illerimiz Edirne ile Kayseri'yi tanırken yeni arkadaşlar ediniyor ve bir anda damat halayının yıldızı oluyor. Arada tuzlu kahveli kız istemeler, harçlık için üzerine oturulan çeyiz sandıkları, güle oynaya yakılan kınalar, kızanlar kuzenler, dünürler eltiler derken bol gırgırlı bir şamata okurları bekliyor. Söylememe gerek yok sanırım ama Şebo da yine kendi çocukluğumdan; hatta büyümeyi reddeden bir çocuk ve evlilik fikrini tuhaf bulan bir yetişkin olarak biraz da şimdiden. Çizimler ise Ceren Demiral'dan.

Keyifli okumalar…

Okan Kasnak

Grafik roman formatında yayınlanmayan birkaç kısa süreli veya özel projeden bahsetmiyorum bile... İsterseniz şimdi o tarihe hızlıca göz atalım…

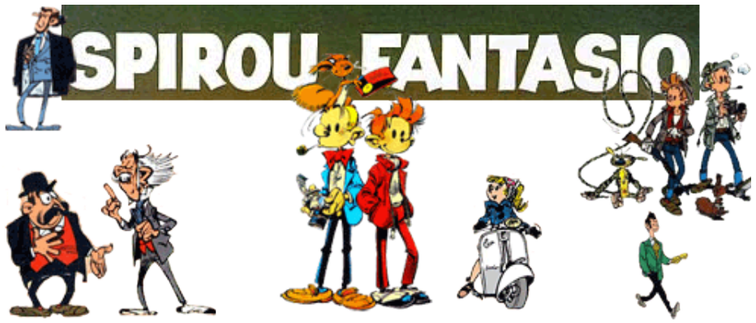

NESİLLER BOYU SÜREN MACERA: SPİROU VE FANTASİO

Spirou & Fantasio'nun 75 yıl boyunca süren maceralarında 22 yazar ve sanatçı ÇALIŞTI. Bu sanatçılar ana seride 53 cilt, 4 özel sayı, 6 tane ''Bir Spirou Hikayesi" ve 16 küçük "Spirou" başlıklı eser üretti. Grafik roman formatında yayınlanmayan birkaç kısa süreli veya özel projeden bahsetmiyorum bile... İsterseniz şimdi o tarihe hızlıca göz atalım…

Daha önce transatlantik cruise gemilerinde çalışmış olan Fransız sanatçı Rob-Vel, 1938'de yayıncı Dupuis ve dergisinin yüzü olacak genç kahramanı için bir kostüm üzerinde çalışırken gemilerdeki anılarından faydalanır. Mistik Hotel'in ilk çalışanı olan Spirou, giderek daha egzotik maceralara sahip olacaktır. 1939'da sincap Spip, onun ayrılmaz dostu olarak maceralara katılmaya başlar.

Savaş şartlarının zorladığı Rob-Vel, askere alındı çalışmaların durmaması için Jije bu seriyi devraldı. Kendisi de neşeli bir insan olan Jije, , Spirou ve Spip ikilisine hayat arkadaşı olarak kendisine benzeyen tuhaf bir karakter ekler: Fantasio…

1946'da Jije, Dupuis Publishing'in temel direğine dönüşmüştü. Genç sanatçılar onunla çalışabilmek ve ondan tavsiyeler alabilmek için birbirleriyle yarışıyorlardı. En ünlü öğrencileri arasında derginin gelecekteki yıldızları Will, Morris ve Franquin bulunmaktaydı.

Jije, İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesinden sonra, Spirou ve Fantasio'nun kaderlerini 22 yaşından küçük olan, son derece yetenekli Belçikalı Andre Franquin'e teslim etti.

20 yıl boyunca Franquin, serinin mitolojisini yaratacaktır: Champignac'ın köyü ve Kont'u, kötülerin kötüsü kuzen Zantafio, Marsupilami, korsan John Helena ve megalomanyak bilim adamı Zorglub ... Bilimsel keşiflerin cazibesinin yüksek olduğu mükemmel bir dönem ve Franquin'de bu akımın en yakın takipçilerinden birisi: Otomobiller, tasarımcı mobilyaları, retropropulsiyonlu denizaltılar ... O, büyüleyici bir yetenek göstererek Spirou evrenini yarattı.

Bunlar, Marcinelle okulunun istisnai yıllardır. Aynı zamanda harika arkadaşlar olan derginin yıldız yazarları ve sanatçıları birbirlerine

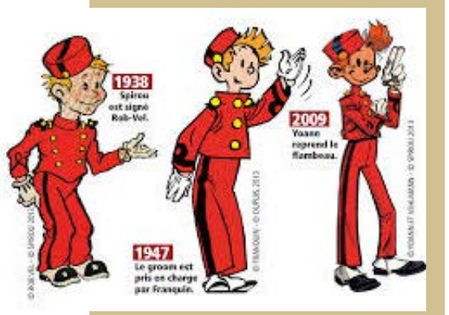

yardımcı olurlar (Will, ''Huzur Hırsızları" macerasının geri planlarını çizer, Jean Roba, ''Spirou ve Balon Adamlar"da Franquin'e yardım eder), birbirlerinin hikayelerinden keyif alırlar ve nihayetinde bu benzersiz öykünme atmosferinde kendilerini aşarlar. O zaman zarfında Spirou ve Fantasio dünya çapında tanınan kahramanlar haline geldiler.

Cömert ve fedakâr maceracı-muhabir ikilisi , muhtaç olanlara yardım etmede hiç tereddüt etmiyorlar. Hiçbir şey tanrı değildir; Her kötünün arkasında hırpalanmış bir insan vardır ve Franquin'de hümanist bir yapıya sahiptir.

1968'de Franquin, 19 adet heyecan verici eserin ardından "Gaston Lagaffe" ve "Marsupilami" ye odaklanmaya karar verir. ''Breton" Jean-Claude Fournier seriyi devam ettirmek üzere seçilir; Yumuşak bir geçiş sağlamak için, Franquin, Marsupilami'yi çizdiği ''Altın Makinesi" adı verilen macerada halefi ile birlikte çalışır.

Bir şair olan Fournier, seriyi kendine özgü macera ruhuyla sürdürür ve Spirou ve Fantasio'yu, Ito Kata'nın Japonya'sı (harika, yeni bir sürükleyici karakter) ya da Ankou'da ki Breton dağlarının büyüleri gibi yeni ve bilinmeyen topraklara götürür (Çevrecilik konusunun işlendiği çizgi roman edebiyatının erken bir örneğidir).

1980'de Fournier seriyi bırakır ve bunun üzerine yayıncı, yeni sanatçılar için zemin açmaya karar verir. Birkaç takım meşaleyi devralır ve paralel olarak çalışmaya başlar. Nic Broca ve Raoul Cauvin, serinin temel üçlüsü Spirou, Fantasio ve Spip'e odaklanan üç cilt hazırlarlar. Yves Chaland & Yann, ''Robot Radar" ile aynı damarda bir Retro Spirou düşünür. Fakat en sonunda ikna edici proje olarak Tome & Janry'nin projesi belirlenir…

1984'te ''Virüs" ile kendi Spirou & Fantasio çalışmalarına başlarlar. Zaman değişmiştir. O günler de bilimkurgu ve macera filmleri popülerken, kahramanlar da biraz daha naiftir. Virüs hayal kırıklığına uğrayan, biraz paranoyak bir bilimsel ilerleme vizyonu sunar.

Hareket ve mizahı bu kadar becerikli bir biçimde karıştıran Spirou, büyük bir başarı ile karşılanır ve Tome & Janry,

13 ciltlik bir çalışma ile seriyi tamamen modernleştirir. Tome ve Janry, yetenekleri ve biraz saygısız mizah anlayışları ile eski karakterleri yeniden keşfederken, aynı zamanda Aurelien Şampinyak , Cyyanide Sayborg veya New York mafyası başkanı Don Vito Cortizone gibi unutulmaz yeni karakterler yaratırlar.

1987'de "Little Spirou" serisine esin kaynağı olacak olan bir aile albümü olan Spirou'nun gençliğini yaratırlar. Tome ve Janry'nin kaptanlığında, Spirou ve Fantasio, yılmak bilmeyen maceracılar olarak ünlerini arttırırlar. Avustralya, Güney Amerika, New York , Moskova, Tahiti ve hatta gizemli lanetli Vadi Yurmaheesun-Shan'a da Spirou ve Fantasio 'nun dostluğunu teste sokan klostrofobik bir ziyaret yaparlar..! İkilinin Spirou ve Fantasio 'ya yaptıkları Virüs'le başlayan katkıları 1998'de ''Rüya Makinesi" ile tamamlanır. Bu devrimsel hikaye ; doğrudan efsanevi yazar Philip K. Dick'den esinlenen, yarı gerçekçi bir bilimkurgudur.

Jean-David Morvan ve Jose-Luis Munuera'nın Fransız-İspanyol ikilisi Tome ve Janry'den sonra Spirou ve Fantasio'yu yeni yüzyıl'a götürürler. Çalışmaları, birçok yan karakterin çok hoş geri dönüşlerine sahne olmuştur...

Ocak 2006'da Dupuis tarafından, " Bir Spirou Hikayesi..." adlı paralel bir dizi başlattı. Adından da anlaşılacağı üzere bu seri, yazarların ve sanatçıların karakterleri kendi fikir ve görüşleri doğrultusunda tek bir öykü süresince onlara tamamen kişisel bir vizyon kazandırmaktadır. Alışılmadık biçimde, Frank Le Gall, Emile Bravo, Fabrice Tarrin, Yann, Olivier Schwartz, Fabrice Parme ve Lewis Trondheim Spirou'yu eğlenceli bir şekilde yeniden keşfediyorlar.

2010 yılından beri ünlü karakterlere hayat veren ve efsaneyi devam ettiren Yoann ve Vehlmann oldu. ''Dikkat Zorkonlar"da ki çevresel felaketten ''Z'nin Gizli Yüzü"n de ki büyüleyici Ay'ın gayrimenkul projesine, sanatçılar Spirou ve Fantasio'nun maceralarının yelpazesini genişletiyorlar!

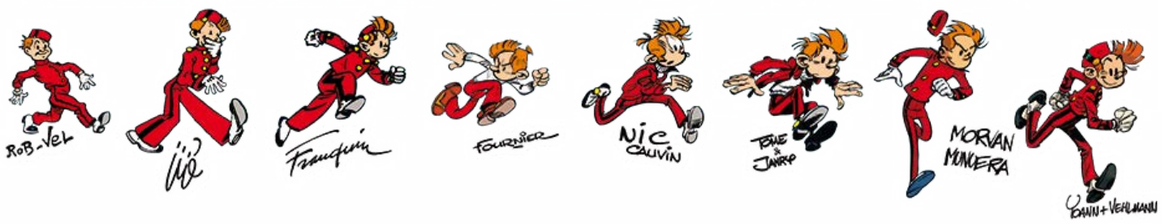

Öykü...

Oğuz Özteker

Öylesine tuhaf ve aptalca bir trafik kazası ki bu, "Hay şansıma sıçayım," diyorum arabadan inerken. Ancak diğer otomobilin şoförünü görünce, yaşananlar daha doğal gelmeye başlıyor. Nitekim kırk yaşlarında bir kadın diğer arabanın sürücüsü…

KAZA DEYİP DE GEÇME

Öylesine tuhaf ve aptalca bir trafik kazası ki bu, "Hay şansıma sıçayım," diyorum arabadan inerken. Ancak diğer otomobilin şoförünü görünce, yaşananlar daha doğal gelmeye başlıyor. Nitekim kırk yaşlarında bir kadın diğer arabanın sürücüsü…

Ve bırakın geçmiş olsun dilemeyi, ağzını açar açmaz eleştiri oklarını fırlatmaya başlıyor.

"Niye dikkat etmiyorsunuz beyefendi? Önünüze değil, sağa sola bakıyordunuz herhalde; yoksa gelip de arabama arkadan çarpmazdınız! N'olcak şimdi?"

"Ne mi olacak; iyi de ben size…"

"Tamam, tamam, çok acelem var. Ne kadarlık hasara neden olduğunuza bir bakalım da, paramı verin gideyim."

Otomobilinin arka tarafına geçip, sol fren lambasının kırıldığını görünce hepten öfkeleniyor. "Eyvah, eyvah, nereden baksan beş yüz liraya patlar bu şimdi!"

"Onu bilemem de, suçlu olmadığıma adım gibi eminim."

"A-a üstüme iyilik sağlık, arkadan çarpan daima suçlu değil midir? Hem ben hayatımda hiç kaza yapmadım!"

Tanıdığım kadın şoförlerin hemen hemen hepsi aynı şeyi söylerler, doğrudur belki… Belki de gerçekten hiç trafik kazası yapmamışlardır ama alışılmadık sürüş teknikleriyle kaç defa kazaya neden olduklarını kim bilebilir ki? Var mı bunun istatistiğini tutan bir devlet kurumu?

"İyi güzel de hanımefendi, siz geri geri gelerek benim arabama çarptınız! Üstelik geri vites lambalarınız yanınca, hemen arkanızda bulunduğumu anlatabilmek için kornaya bile basmıştım… Ben daha ne yapayım?"

"Üstüme iyilik sağlık ayol, arkadan çarpan otomobil her zaman suçludur. Bunu ehliyeti olmayanlar bile bilir…"

"Bilseler ne olur, ehliyeti olmayanların araba kullanmaya hakkı yoktur ki!" Yavaş yavaş sinirlenmeye başlıyordum. İlk baştaki şaşkınlığım yerini öfke alıyordu. Yine de ya sabır çekip, biraz önce yaşananları usulca ve sakince anlatmaya koyuldum.

"Bakın hanımefendi," –trafik kurallarından haberi olmayan deli karı– "siz sağa sinyal vermiştiniz ve hemen önünüzdeki benzin istasyonunun girişinde yavaşlamıştınız. Ben de sandım ki istasyona girip benzin alacaksınız."

"Benim arabam benzinli değil ki dizel! Ne diye benzin alayım?"

Yahu beni bir dinlesene, diye bağırmak istedim ama yapmadım çünkü her ne kadar 'Söz gümüşse, sükût altındır' diye bir atasözümüz bulunsa da gümüşün altından daha kıymetli olduğunu zanneden bazılarımızın, karşısındakini dinlemek yerine çemkirmeyi tercih ettiğini daha önce birçok kez tecrübe etmiştim. Galiba, ne kadar çok konuşursan o kadar haklısındır diye bir kural vardı da ben bilmiyordum.

Kaldığım yerden anlatmaya devam ettim.

"Hâlbuki sağa sinyal verdiğiniz halde o tarafa yani yakıt istasyonuna doğru dönmeyip, hemen geri vitese taktınız; sonra da geri geri gelip arabama çarptınız. Oysa geri vites lambalarınız yandığı anda kornaya basmıştım. Haydi, bunu duymadınız diyelim, geri gelirken dikiz aynasına neden bakmadınız? Baksaydınız, hemen arkanızda durduğumu görecektiniz."

"Tamam işte, siz de suçunuzu itiraf ettiniz."

Hangi suçumu, diye sormama fırsat vermeden konuşmaya devam etti.

"Bakın şimdi, sağa sinyal vermişim ama geri vitese de takmışım; ne demektir bu?"

"Ne demektir?" diye sordum. Fakat kelimeler ağzımdan çıkar çıkmaz, kendimi evin içinde yastıkla top oynarken vazoyu devirdiği için annesinden uzunca bir nasihat dinlemek üzere olan çocuk gibi hissettim.

"Sağa dönmeyeceğim, geri geri gelip, arabamı yolun kenarına park edeceğim demek!"

"Yok daha neler! Hanımefendi lütfen bir tarafınızdan," aslından kıçınızdan demek istediğimi o bile anladı, "trafik kuralı uydurmayın. Madem dönmeyeceksiniz, o zaman ne diye sağa sinyal veriyorsunuz? Diyelim ki bir dalgınlık oldu da verdiniz, o vakit geri gelirken arkanızda başka araç var mı diye niçin dikiz aynasından kontrol etmiyorsunuz?" Dikiz aynası, sadece saçınızı kontrol etmek veya rujunuzu tazelemek için kullanılmaz! "Oldu ya, bunu da düşünemediniz," senin gibi geri zekâlıya o arabayı vereni… "kornaya bastığımı da mı duymadınız?" Sağır mısın kardeşim?

Artık hepten çıldırmıştım. Ben de tıpkı diğer hemşerilerim gibi hiç durmadan ve karşımdakini dinlemeden konuşuyordum.

Tam o esnada sağ tarafımda birinin varlığını hissettim. Yaşlı bir bey amca yanımda dikilmiş, beni sakinleştirmeye çalışıyordu. "Sakin ol evladım, sen bari didişme bizim kızla… Otuz sekiz yaşını bitirip de hâlâ hayırlı bir kısmet bulamayınca, arada sırada belki birini bulabilirim diye yapıyor böyle şeyler. Anlaşılan o ki seni de beğenmiş ve şansını denemek istemiş. Yüzde yüz haklısın ama uyma sen bizim Necla'ya, al arabanı git yoluna… Rica ediyorum, şikâyetçi filan da olma… Emekli bir memurum ben. Zaten fazla bir hasar yok sende, olan benim otomobilde. Ne yapalım, başa gelen çekilir."

Hızır gibi yetişen adamın boynuna sarılıp, senin canın sağ olsun beybaba demek istedim. Öylesine hüzünlü bakıyordu ki sanki Necla'sı yüzünden daha önce başına bir sürü bela gelmiş gibiydi.

Ancak kadın, kendi âlemindeydi.

"Olur mu babacığım öyle şey, senin ki de laf mı şimdi? Hem ben ne yapayım bu patates gibi herifi? Ne tipi bir şeye benziyor, ne de benim gibi zarif bir bayanla nasıl konuşacağını biliyor… Bu adama, bırak kendimi kedimi bile vermem ben. Allah yazdıysa bozsun!"

Hiçbir şey söylemedim, sadece beybaba için üzüldüm.

Arabama binip, hızla oradan uzaklaştım. Artık bu istasyondan benzin almak istemiyordum.

Dikiz aynasına bakınca, Necla ile babasının hâlâ bıraktığım yerde tartıştıklarını gördüm. Bir gün içinde ikinci defa aynı cümle çıktı ağzımdan, "Hay şansıma sıçayım!"

Şevket Rado

Yusuf Ziya Ortaç

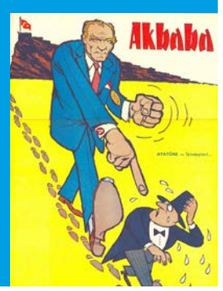

EFSANE DERGİLER
EFSANE EDİTÖRLER

Şevket Rado *(21 Nisan 1913, Üsküp - 9 Nisan 1988, İstanbul)*, Türk gazeteci, yazar,şair.

Şevket Rado İlk kez Vedat Nedim Tör ile birlikte 23 Nisan 1945 tarihinde Yapı ve Kredi Bankası'nın desteğinde **Doğan Kardeş** dergisini çıkartmaya başladı.1945 - 1993 yılları arasında Türkiye'de aralıklar ile yayınlanmış en popüler çocuk dergisidir.

Şevket Rado daha sonra 6 Nisan 1956' da **Hayat Mecmuasını** çıkarmaya başladı. Hayat Mecmuası daha ilk sayısında 193.000 adet satarak Türkiye'de rekora imza attı. Bu rakam, 1958–1968 yılları arasında ise 200.000'lere kadar çıktı.

Hayat dışında ünlü sinema-tiyatro dergisi **Ses** ile **Resimli Roman**, **Hayat Spor, Ayna** ve **Hayat Tarih** mecmuaları da Şevket Rado'nun çıkardığı ve yönettiği mecmualardır.Ses mecmuasının açtığı yarışmalarda sinema ve sahne sanatçıları meşhur oldu.

Hayat mecmuası ve diğer yayınlar, 1978 yılında başlayan bir grev neticesinde kapanmışlardır.

1961 yılında fasiküller halinde yayınlamaya başladığı **Hayat Ansiklopedisi** büyük bir olay olmuş ve 150.000 adetten fazla satmıştır.

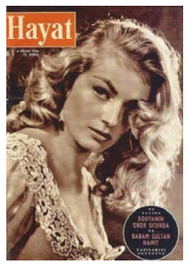

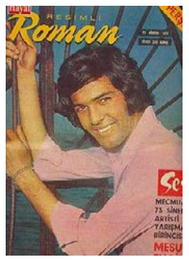

Yusuf Ziya Ortaç *(d. 23 Nisan 1895, İstanbul – ö. 11 Mart 1967, İstanbul)* Türk şair, yazar, edebiyat öğretmeni, yayımcı, siyasetçi.

Türk şiirinde Beş Hececiler olarak adlandırılan gruptandır. Türk edebiyatının önemli mizah yazarlarındandır. Beş Hececiler grubunun üyelerinden Orhon Seyfi ile birlikte Türk dergicilik yaşamında önemli yeri olan siyasi-mizah dergisi Akbaba'yı yayın hayatına kazandırmış, bu dergideki yazılarıyla büyük bir hayran kitlesi edinmiştir.

Akbaba, 1922-1977 yılları arasında yayımlanmış haftalık siyasi mizah dergisi.1922'de Beş Hececiler adlı edebiyat akımının iki önemli üyesi olan Yusuf Ziya Ortaç ve Orhan Seyfi Orhon tarafından kurulmuş; birkaç kez kesintiye uğramakla birlikte 1977'ye kadar çıkarılarak yaklaşık iki bin sayı yayımlanmıştır. Kurtuluş Savaşı kazanıldıktan sonra toplumun yoksul kesiminin dergisi olmuş ve geniş bir okuyucu kitlesine ulaşmıştır.Dönemin önemli edebiyatçılarının yazılarına yer veren **Akbaba**, siyasi mizah dergisi olmanın yanı sıra bir edebiyat dergisi olarak da nitelendirilir.

Süheyl Toktan

OKURLARIMIZIN DİKKATİNE:

Tam baskıya girdiğimiz sıra gerçekleşen görmekte olduğunuz talihsiz kazadan dolayı okuyucularımıza en içten özürlerimizi sunmak istiyoruz...

"Araştırmacının Köşesi"nin yayınlandığı yan sayfa bu hafta yıldızlararası uzay yolculuğuna ayrılmıştı. Sayfayı baskıya almak için fotografladığımız sırada elemanlarımızdan biri (ismi lâzım değil, Gaston, İşsiz Kahraman) yüzünü objektifin önüne koyarak görüntülemeyi uygun görmüş. Bizim bunu fark etmemiz ise derginin baskıya girişinden ancak birkaç dakika önceydi. Size had safhadaki şaşkınlığımızı anlatmaya çalışmamız ve bunun sadece bir daha asla tekrarlanmayacak bir hata olduğunu iddia etmemiz faydasız. "Araştırmacının Köşesi" gelecek hafta tekrar bu sayfada yerini alacaktır. Tam haliyle!

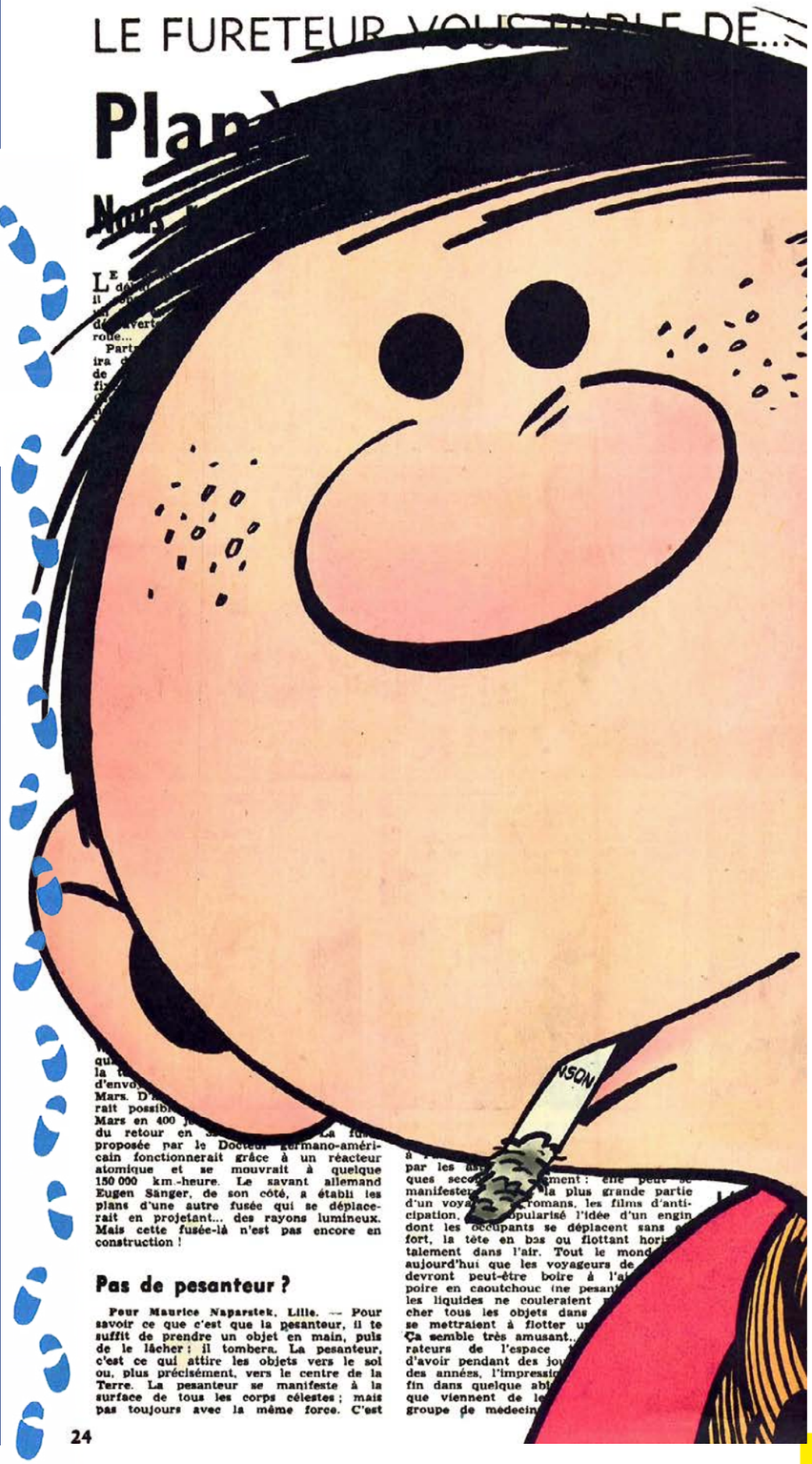
LE FURETEUR VOUS PARLE DE...

Plan

Nous

Pas de pesanteur ?

Pour Maurice Naparstek, Lille. — Pour savoir ce que c'est que la pesanteur, il te suffit de prendre un objet en main, puis de le lâcher : il tombera. La pesanteur, c'est ce qui attire les objets vers le sol ou, plus précisément, vers le centre de la Terre. La pesanteur se manifeste à la surface de tous les corps célestes ; mais pas toujours avec la même force. C'est

24

Gaston Lagaffe'nin Gafların Ötesinde

François Vidéhem

Patlamalar, çığlıklar, su baskınları, kaçma-kovalamaca, düşme-kalkmalar, ofis çılgınlıkları ile dolu 60 yılını tamamlayan GASTON, önceki sayfalarda izlediğiniz tek karelerle Journal de Spirou'nun 28 Şubat 1957 tarihli 985. sayısında başlayarak dergiye ve çizgiband hayatımıza fena halde girmişti. Dergiye biraz hareket getirmek maksadıyla André Franquin tarafından yaratılan "işsiz kahraman" Spiru magazin'in kısa zamanda vazgeçilmez parçası haline gelmişti ve bir daha ondan hiç kurtulamadılar...

Gaston Lagaffe, felâketlerle dolu altmış yıl ve kült haline gelmiş sıradan tip, bir antikahraman, işte Fransa bu sene bu dopdolu, uzun kariyeri kutluyor. Sanırım bunu da fazlasıyla hak ediyor.

28 Şubat 1957'de, tam istihdamlı işsiz kahramanımız hiç uyarmadan, ofise sızar. O günle birlikte Spiru magazinde her hafta tek kare olarak bu olay okuyucuya aktarılacaktır, Hayal-et'de de daha önceki sayfalara ilk altı adedini serpiştirdiğimiz gibi... Beşinci karede editörümüz Fantazyo durumdan iyice 'kıllanmış' olarak okuyucuyu uyarmış ve serinkanlı olunmasını istemiştir. Altıncı karede ise Spiru'nun Gaston'la ilk görüşmesi ve kahramanımızın dile gelişini izliyoruz. Devamında, bu tek kare yayınlar epey sürecek, bu arada Journal de Spirou 1014 (19 Eylül 1957)'da "Le voyageur du mesozoique" (Canavarın Peşinde -Yeni Resimli Güneş, 1968) adlı Spiru hikâyesinde (şekildeki gibi), iki karelik bir Gaston 'bulaşması' gerçekleşecektir. Bu yapısıyla bir dolgu karakter özelliği gösteren Gaston, kısa sürede ağırlığını koyacak ve derginin 5 Aralık 1957 tarihli 1025. sayısında yarım sayfa kişisel bandına kavuşacaktır. Dergiye ilk adım atışında, gömlek, kravat, makosen ayakkabı ile gördüğümüz adamımız, kısa sürede yeşil balıkçı yaka kazağı, kot pantalonu ve spor ayakkabısıyla imajını oluştumuştur artık.

Çevremizdeki pek çok kişiyi çağrıştırabilen "tembeller şâhı", naif mizâcı, spontane esprileri ve şiirsel doğallığı ile birkaç okuyucu neslinin yüreğine dokundu. İş sözkonusu olduğunda ortalıkta görünmeyen fakat bu karşın yetenekli(!) bir mucit, bir ressam, sporcu bir kişilik, bir müzisyen ve gerçek bir hayvansever olan Gaston'a aslında 'çam deviren' görünümünün ötesinde, Yaratıcısını çizgibandın ötesine yönlendirebilmiş, âsî, yıkıcı, militan, zamanının sosyal yaşam tarzının sorunlarının sembolik taşıyıcısı bir karakter olarak bakmak da yanlış değildir.

20. yüzyılın sonunda NFAC ve Le Monde'un gazeteci ve kitapçılar tarafından hazırlanmış 200 roman, çizgiroman, tiyatro ve şiir kitabını içeren bir dizgeden 17.000 Fransıza "hangileri aklınızda kaldı?" diye sorularak tesbit edilen '100 yılın 100 kitabı' listesinde de Hergé'in Mavi Lotus'ü, Edgar P. Jacobs'un Blake ve Mortimer'i, Goscinny ile Uderzo'nun Galyalı Asteriks'i, Hugo Pratt'ın Tuz Denizi Şarkısı ile birlikte çizgiroman eseri olarak yer almış olan Gaston bizde ise benzeri bir ilgiyle karşılanmamıştır.

Yarım veya tek sayfalık hikâyeleri ile pek çok dergide sırasında yerli yersiz ve de çeşni olarak dolgu maksadıyla zaman zaman yer almış, hatırlayabildiğim kadarıyla da bir gazetede 'Gaffar' adıyla tefrika edilmiştir. Sanal ortamda soruşturmaya kalktığınızda ise yukarıda sözünü ettiğim '100 yılın 100 kitabı' listesinden kaynaklanan, yerli ve yabancı kaynaklarda sürekli karşılaşacağınız Türkiye'de 'Şapşal Gazi' adlandırması ile yayınlandığı iddiasını doğrulayacak herhangi bir kaynağa ulaşamamış olduğumu da belirtmeden geçmeyeyim. "Sakar bir roman karakteridir. 1957 yılında yayınlanan bu kitabı bulmak biraz

zor. Eğlenceli olduğu söyleniyor." gibi tanımlamalarla birlikte...

Gaston'u yaşama geçirenler:

André Franquin, (1924-1997) Belçika doğumlu çizgiband sanatçısı. Spirou et Fantasio, Gaston, Modeste et Pompon et les Idées noires ve Marsupilami dizilerinin yaratıcısı ve çizeri.

Jidéhem, (1935) Belçika doğumlu çizgiband sanatçısı. Spiru Magazinde Spirou et Fantasio ve Gaston Lagaffe dizilerinde André Franquin'in asistanlığını yapmıştır.

Yvan Delporte (1928-2007) Belçikalı çizgiband yazarı ve Franco-Belçika çizgibandının

altın çağı olarak değerlendirilen 1955-1968 yılları arasında Journal de Spirou'nun genel yayın yönetmeni idi. Peyo'ya 'Şirinler'de yaratıcı katkılarda bulunduğu gibi, Franquin ile de Gaston Lagaffe'ın gerçekleştirilmesinde işbirliği yapmıştı.

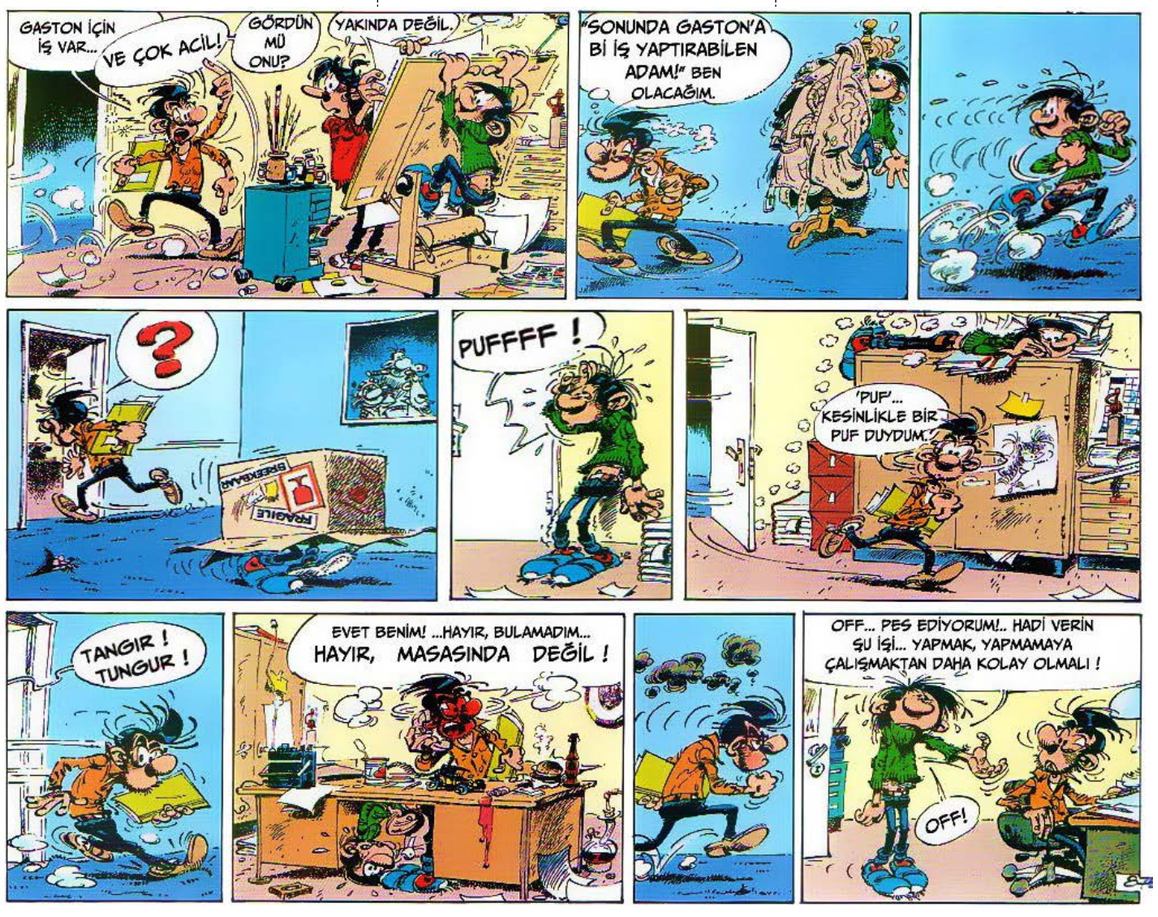

Gaston

Öylü...

Gökçe Mehmet Ay

Kubbeden süzülerek gelen Demokis'in ışığı sarayı ve etrafındaki binaları aydınlatıyordu. Yerçekimi insanlığın ilk ortaya çıktığı gezegenle aynıydı. Bunun sebebi Payitaht'ı göğe taşıyan II. Celil'in düşük yerçekiminden rahatsız olmasıydı ama bu pek hatırlanmaz.

DÖNÜŞÜM-v1.2

Payitaht'ın ışıkları geminin ekranında gözüktü. Uzayın karanlığında yıldız ışığı ile parlayan Payitaht serap gibiydi. Minareler uzak yıldızların ışığıyla oyunlar oynuyor, sarayın kubbeleri altın birer güneş gibi parlıyordu. Gemim iniş rampasına geldiğinde, boşlukla şehri ayıran kapılar açıldı ve İmparatorluğun kalbine adım attım. II. Celil'den beri değişmeyen merdivenler nem kokuluydu. Ofisten benim yaşlarımda bir oğlan merdivenlerin başında bekliyordu. Elimi sıktığında parmak uçlarımdaki duyargalar avcundakilerle birleşti ve kimlik proteinlerimi eline gönderdi. Kimliği duvar boyası tadındaydı. Kalbimin ve ciğerlerimin arasında kümelenen işlemci hücreler görevlinin geçmişini sinir uçlarıma saldılar. Hatıralarında tanıdık yüzler vardı. Gözleri soru sorar gibiydi.

"Kurtulacaksın" dedi kısık bir sesle.

Ne demek istediğini anlamamıştım. Padişahı görmek ve sırrı varisine sunmak için geç kalamazdım. İşim bitince geçmişini incelemeye karar verip elini bıraktım. Ofis görevlisi yere kadar eğilerek selam verdi. Gelişimin anlamını biliyor olmalı ki sessizce ağlıyordu. Gözü yaşlı nöbetçiye aldırmadan merdivenleri çıktım. Duvarda bana yönelmiş otomatik namluların altında bekleyen, zihin kırbacı taşıyan askerlere selam verip Payitaht'a adım attım.

Kubbeden süzülerek gelen Demokis'in ışığı sarayı ve etrafındaki binaları aydınlatıyordu. Yerçekimi insanlığın ilk ortaya çıktığı gezegenle aynıydı. Bunun sebebi Payitaht'ı göğe taşıyan II. Celil'in düşük yerçekiminden rahatsız olmasıydı ama bu pek hatırlanmaz. Onlar unutsa da hatırlamak bizim görevimizdir. Sır Odasının Muhafızları İmparatorluğun sırlarını saklamakla sorumludur. Bıyıklarım yeni çıkmaya başladığında beni aralarına katmasalardı ben de bu sırlara vakıf olmayacaktım. Sıradan siyah saçlı, pek de atletik olmayan bir çocuktum. Saçlarım hala siyahtı ve daha atletiktim ama artık eskisi gibi masum değildim. İmparatorluk için sır saklamak dışında sır bulmak da işlerimizdendi. Sır Odası bana güçler bahşetmiş ve bedel olarak sadece çocukluk hatıralarımı almıştı.

Saraya doğru giden yol parkın içinden geçiyordu. Han Cami'nin avlusundaki güvercinler beni görünce kaçıştılar. Onları takip etmek için çalıların içinden fırlayan bir kedi de beni görünce yolun ortasında dondu kaldı. Payitaht'ın hayvanları pek insan görmediklerinden çekiniktiler. Yol kıvrılıp saray yokuşuna birleşti. Parkın bitişinde çimlerde piknik yapan memurlar beni görünce ayağa kalkıp selam verdiler. Güzel yüzlü kadınlar ve erkekler vardı. Payitaht'da yaşayabilmek için İmparatorluğun önemli memurlarından olmak şarttı. Yaşlı bir kadın bana yaklaştı. Elini yüzüme uzattı. Fısıltı gibi bir sesle, "Cemal'im" dedi. Yanındaki genç adam hızla onu kendine çekti.

"Efendim. Annemin kusuruna bakmayın. Kendisi sizi dadılığını yaptığı çocuklardan birine benzetti." Kadın benim gibi önemli bir muhafızın kendisiyle ilgilenmesini kaldıramamış olmalı ki oğlunun kollarında titremeye başladı.

"Sizi rahatsız ettiyse özür dilerim. Yaşlı annem benim tek varlığım, onu bağışlayın, lütfen."

Oğlu onu sakinleştirmeye çalışırken, adamı daha fazla utandırmamak için cevap vermeden yanlarından uzaklaştım. Yokuşu tırmanırken ne kadar iyi bir iş yaptığımı, kadının bana kadar ulaşan hıçkırıklarını duyunca anladım.

#

Sarayın ana kapısının yanında bir de muhafız kapısı bulunurdu. Bu kapı metalorganik sarmaşıklardan yapılmıştı. II. Celil'e ilk verilen sırlardan olan bu sarmaşıklar sadece izni olanları içeri salmaya ayarlıydı. Kalabalığa karışmadan saraya girmek isteyen benim gibiler için en uygun yoldu. Sarmaşıkların içine yürüdüm. Tenime dokunup tadıma baktılar. Metal yaprakları okşar gibi üzerimde gezindi, dikenleri kaftanımdan içeri batıp kanımdaki sırları dinledi. Acaba benim geçmişimin tadını da almışlar mıydı? Sırlardan öncesini biliyorlar mıydı? Geçmiş sis gibi dağılıp kaybolurken, yapraklar sessizce yolumu açtılar.

Kapının ardına geçtiğimde Kara El askerlerinden bir takım beni bekliyordu. Tüm bedenlerini kaplayan, metalorganik siyah zırhları içinde asaletin ve imparatorluğun simgesiydiler. Yüzbaşı öne çıkıp selam verdi.

"Değerli Muhafız, size Padişahımın yanına kadar eşlik etmek için gönderildim."

"Teşekkürler Yüzbaşım."

Elimle yolu göstermeleri için işaret ettim. Kara El'lerden ikisi arkama ikisi de önüme geçti. Yüzbaşı yanımda, bakışları ileride yürüyordu. Yüzüme bakmadan konuştu.

"Varis için bir kararınız var mı?"

"Bunları konuşmanın yeri burası değil Yüzbaşı"

"Efendim, bu soruyu size ben sormuyorum. Vezirler kimi seçeceğinizi merak etmekteler."

" Ben Sır Odasının Muhafızıyım, sözlerim Odanın Pirlerinin sözüdür. İmparatorluk için en doğru kararı vereceğime şüpheniz mi var?"

Cevap vermedi. Muhafız olmak zihnini sınırların ötesine taşımak demekti. Beynimdeki sırlar, bana insanlarda olmayan imkânlar kazandırmıştı. Sessizlikten istifade edip, onların zırh telsizine sızdım. Dışarıdaki sessizliğin aksine telsizde büyük bir tartışma yaşanıyordu. Kara El askerleri korkunç dokunaçlardan bahsediyorlardı. Yüzbaşı ise ismini bilmediğim biriyle iletişim halindeydi.

"Eğer Muhafızın Osman'ı seçeceğine emin değilsen, hasadı biz yaparız."

"Efendim, emin misiniz? Hasadı beceremezsek, Padişah'ı kaybederiz."

"Merak etme, Muhafızları artık anlıyoruz. Simbiyontu zarar vermeden alabiliriz."

Ne söylediklerini anlamamıştım ama içimden bir his bana zarar vermek istediklerini söylüyordu. Kara zırhlarının beni durdurabileceğini düşünüyorlarsa yanılıyorlardı. O zırhların biyo-etkileşim dokuları Muhafız teknolojisiydi. Yürürken kulaklarımın yanındaki hormon kesecikleri açıldı ve koridora kontrol hormonlarımı saçtım. Hormonlar zırhlarının organik elemanlarına sızdı ve onları bana bağladı. Doktorlar organ nakli kutusu ve sedyeyle geldiğinde olacaklara hazırdım.

Yüzbaşı telsizden emri verdi ve Kara El askerleri plazma tüfeklerini bana çevirdiler. Parmakları tetiğe basmak istediğinde izin vermedim. Yüzlerindeki şaşkınlığı görmek için kasklarına açılma emri verdim. Yüzbaşının yüzü korkudan bembeyaz olmuştu.

"Seni mahlûk, bırak beni. Biz İmparatorluğun bekası için çalışıyoruz."

"Yanılıyorsun. İmparatorluk Muhafızlar sayesinde var oldu. Kadim kuralları bozmaya sizin aklınız yetmez."

Yüzbaşının tüfeği tutan kolunu kontrol edip yaklaşan doktorlara ateş ettim. Onlar eşyalarını bırakıp kaçarken beşinin zırhına da emir verip diz çökmelerini sağladım. Koridordaki kameralar ve kaçarken ne olduğunu izleyen doktorlar cezanın büyüklüğünü görmeliydiler. Muhafız öğretisinde böyle bir durumda ceza vermek ama manen kirlenmemek için tek yöntem vardı. Ellerimi önümde birleştirip, Yüzbaşı'nın gözlerinin içine baktım. Kalbim sırtımdan çıkacak gibiydi. Nefesim kesildi.

Görünmez kollar başını gövdesinden ayırdı. Kalbi atmaya devam ediyor, garip sesler çıkartıyordu. Askerlerin yanında yürürken korku dolu çığlıkları kanlı seslere karışmıştı. Kilitlenmiş zırhları içinde çığlık atıyorlar, imdat diliyorlardı. Tek tek gözlerinin içine baktım. Korku akıllarını ele geçirmişti. Göz bebeklerinde ahtapot kolları olan dev bir canavar gördüm. Efendilerin öğrettiği sır tek tek kafalarını gövdelerinden ayırdı. Son asker de yere yığıldığında başımı kaldırıp kameralara baktım.

"Burayı temizlemeye birilerini gönderin."

Kanla boyanmış koridordan yavaşça ilerleyip padişahın odasına yürüdüm. Sırtım ve başım sanki parçalanıp içi dışına çıkar gibi ağrıyordu. Muhafız güçlerini kullanmanın bedelini, bana öğretildiği gibi, kabul ettim.

#

Padişahın odasının geldiğimde Kara El askerleri selam verip yolumu açtılar. Maskeleri açıktı. Kanla kaplı kaftanıma bakmamak için gözlerini kaçırıyorlardı. İçeride padişah, çocukları ve sultan ile iki muhafız vardı. Padişah II. İsmail yaşlanmıştı ama gözleri ziyaretçilerin verdiği hediye sayesinde parlaklığını koruyordu. Bakışları ayaklarımı yere çivilemişti. Gözlerinde tanıdık bir ışık vardı. Baştan aşağı beni süzdü.

"Hiç değişmemişsin Cemal, o günden beri hiç değişmemişsin."

"Beni biriyle karıştırdınız padişahım." Padişah konuşurken başıma kör edici bir ağrı saplandı.

"Sen hatırlamazsın ama ben senin gittiğin günü hiç unutmadım." Padişahı iki kere düzeltemezdim. Başımı öne eğip konuşmasını bitirmesini bekledim.

"Muhafız gelip bana tahtı verdiğinde aramızda sadece bir kaç yaş vardı. Onların istediği her şeyi yaptım. Zihnimdeki seslerin emirlerini dinledim. Senin, yükümü benden almaya geleceğin günü bekledim."

Padişah ayağa kalktı. Üç oğlu saklayamadıkları korkuyla bizi izliyorlardı.

"Senin yerine ben gitmeliydim. Aramızda en iyimiz sendin." Yanıma geldi. Kollarını açıp beni kucakladı. Ne yapacağımı bilmiyordum. Sırtımda bir acı ile onu yere ittim. Gözlerim kararıyordu. Padişahın elinde metalorganik bir silah vardı.

Kaçmaya çalışırken yere düştüm. Padişah ayağa kalkıp bana baktı.

"Kardeşimi benden aldığınız gün yemin etmiştim. Sırlarınıza son vermeye yemin etmiştim. Kardeşimi kurtarmaya yemin etmiştim."

İçimde ilerleyen zehir damarlarımı yakıyordu. Sırtım parçalanırcasına ağrıyordu. Arkamda ıslak bir şeyler sürünerek dışarı çıktı. Ayaklarımda güç kalmamıştı. Başımı kaldıramıyordum. Ahtapot kollarına benzer vantuzlu bacaklar beni yukarı kaldırdı. Padişahın önüne atılan muhafız silahını bana doğrulttu. Vantuzlar ben ne olduğunu anlayamadan onu yakaladı. Muhafızın çığlığı ıslak bir sesle sonlandı. Yüzüme ve odaya sıçrayan kan etrafı kırmızı bir sis gibi sarmıştı. Acı tüm bedenimi kaplamıştı. Titriyordum. Hormon keselerim beni ayakta tutmak için kanıma panzehirler ve uyarıcılar salıyordu. Kalbimi saran ağ, her durduğunda onu tekrar çalıştırıyordu. Zihnimde bir şeyler yerinden oynadı. Başımda yıldırımlar çakıyordu. Oda ve içindekiler kayboldu.

#

Tekrar Sır Odasına dönmüştüm. Yıldız olmak üzereyken durdurulmuş, kadim bir bulutun içindeydi Sır Odası. Olanaksız enerjilerle çevrili, evrenin dışına dokunan yolların ortasındaydı. O yollardan biri Payitaht'a açılmış ve uzayın çatlaklarından bana ulaşmıştı. Sır Odasının Efendilerinin bakışlarını hissettim. Gönderdikleri hormonları dokunaçlarıma ulaştı. Eve, onlara dönmemi söylüyordu. Eve dönmek istiyordum ama Sır Odası hatırladığım gibi değildi. Efendiler beyaz saçlı, bilge kişiler değillerdi. Onlar artık insan bile değildiler. Belki de hiç olmamışlardı. Sırtlarında ıslak dokunaçlar vardı. İçlerinde yabancı zamanların sesleri sıkışmıştı. Zihnimde, sislerin arasından geçmişim dönüyordu. Efendilerin gelmemi söyleyen dokunuşları, kim olduğumu hatırladıkça kar taneleri gibi kayboldu.

Ben II. Celil'in soyundandım. Ben göklerin hâkimlerinin soyundandım. Ben Galaksinin en güçlü imparatorluğunun soyundandım. Payitaht'a gelip İsmail'i tahta layık gördüklerinde beni de sırlara uygun bulmuşlardı. Muhafızın, babama güç ve yetki veren uzaylıyı, onun ikinci kalbini söküp İsmail'e taktığı anı görmüştüm. İsmail'in çığlıkları dinmeden Muhafız ense köküme yumurtayı yapıştırdıktan sonra kaybolmuştum. O yumurta büyümüş ve bana sırları vermişti. Karaciğerimin üstünde, benden beslenen ikinci yumurtayı hissedebiliyordum. Hücrelerime yayılmış, beni onlar gibi yapan sırların artık farkındaydım. Beni Sırlar Odasına bağlayan sicimleri artık görebiliyordum. Kaçmak için hamle yaptığımda hep bir ağızdan konuştular.

"Sen bizdensin, ayrılırsan antlaşmayı çiğnersin." Ağızlarını açmamışlardı ama bir şekilde seslerini duymuştum.

"Artık kim olduğumu hatırlıyorum. Size dönmem, dönemem." Geçmişim dalga dalga zihnime ulaşıyordu.

"Sen bizdensin, eğer gidersen İmparatorlukla anlaşmamız sona erer."

"Bitsin, artık kendim olmak istiyorum."

"Sen bizdensin, artık onlardan değilsin." O an merdivenlerde karşılaştığım oğlanın kim olduğunu hatırladım. Dadımın oğlu Kelami beni karşılamak için gelmişti. Belki de İsmail'in planını biliyorlardı. Parkta karşılaştığım kadının yüzü zihnimde parladı. Annem öldükten sonra bana bakan Dadım Nasıra'yı gördüm. İçimi derin bir acı kapladı. Kaybettiklerimin ağırlığı onunla üstüme çöktü. Onlar için yoktum, sırlara karışmıştım. Sırlar Odasına dönemezdim ama Payitaht'a dönebileceğime de emin değildim.

İsmail'in beni gördüğünde yüzündeki ifade kararımı vermemi sağladı. O beni kurtarmak için her şeyi, çocuklarını, imparatorluğu riske atmıştı. Onu bırakamazdım. Kaftanımın arasından hançerimi çıkarttım ve karaciğerimin üzerine sapladım. Bıçak yumurtayı parçaladığında ölen yaratığın çığlığı, Sırlar Odasında Efendilerin çığlıklarına karıştı.

#

Dokunaçlarımı sırtımdaki keseye topladım. İsmail'in çocukları korku ile bana bakıyorlardı. İsmail'in gözleri umut doluydu. Bakışlarımız kesiştiğinde gülümsedi. Bir adımda yanına vardım ve sarıldık. Ağlamaya başladım.

Dönmüştüm.

Ekibin üyeleri daha sonra Martin Mystere'nin bazı hikâyelerinde yan karakterler olarak da görünmüşlerdi. (örnek: Martin Mystere - İmkansızlıklar Dedektifi Sayı 126 "Homunculus", sanırım ilk karşılaşmalarıydı.)

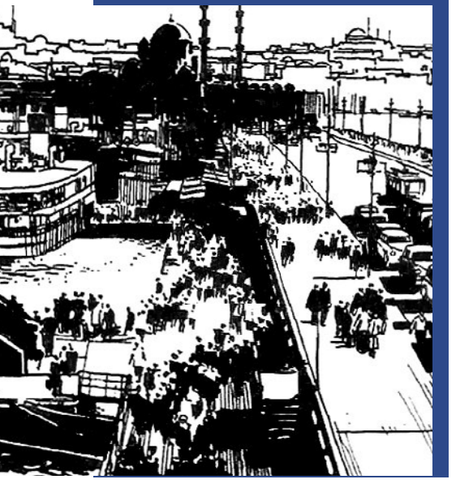

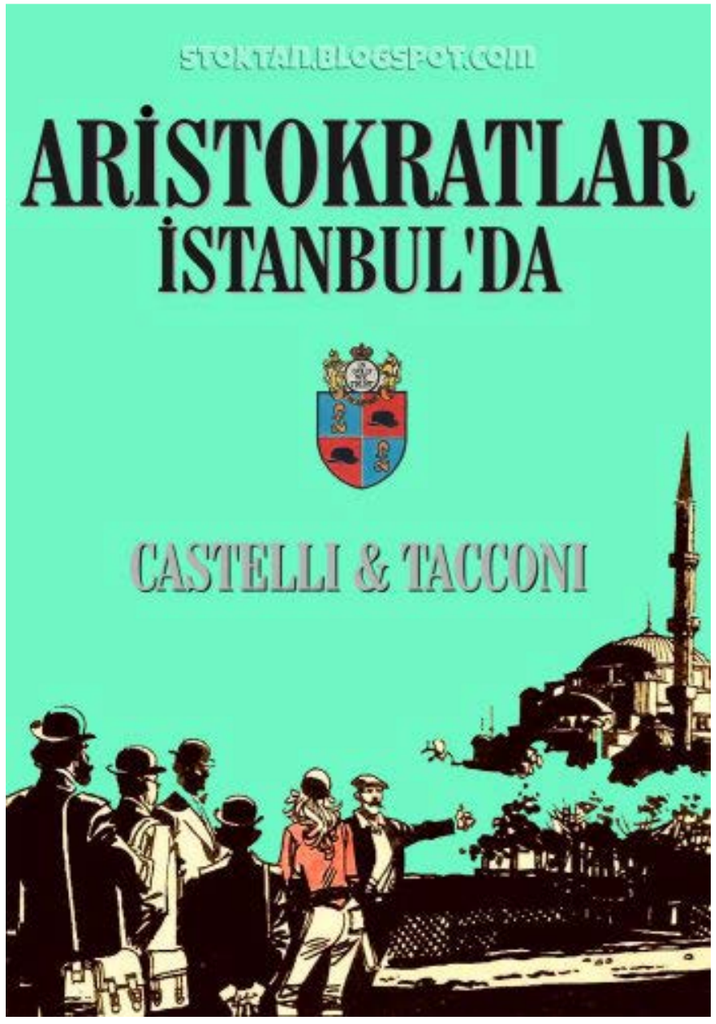

ARİSTOKRATLAR İSTANBUL'DA CASTELLİ & TACCONİ

İtalyan sanatçılar **Alfredo Castelli** ve **Ferdinando Tacconi** tarafından yaratılan ve 1972'de ***Il Corriere dei Ragazzi a***dlı dergide yayınlanmaya başlanan, 18 dile çevrilmiş bu 'kibar hırsızlar' kulübünün hikâyeleri bizde de ***Milliyet Çocuk'***ta yer almıştı bir süre. Ekibin üyeleri daha sonra ***Martin Mystere***'nin bazı hikâyelerinde yan karakterler olarak da görünmüşlerdi. *(örnek: Martin Mystere - İmkansızlıklar Dedektifi Sayı 126 "Homunculus", sanırım ilk karşılaşmalarıydı.)*

Bu çeviride söz konusu olan hikâye ise, farkedildiği üzere, *"İstanbul'a oryantalist bakışlar"* etiketi altında yer almakta. Corriere dei Ragazzi'de 1978'de yayınlanan *"İstambulda"*, hakkında kolay bilgi

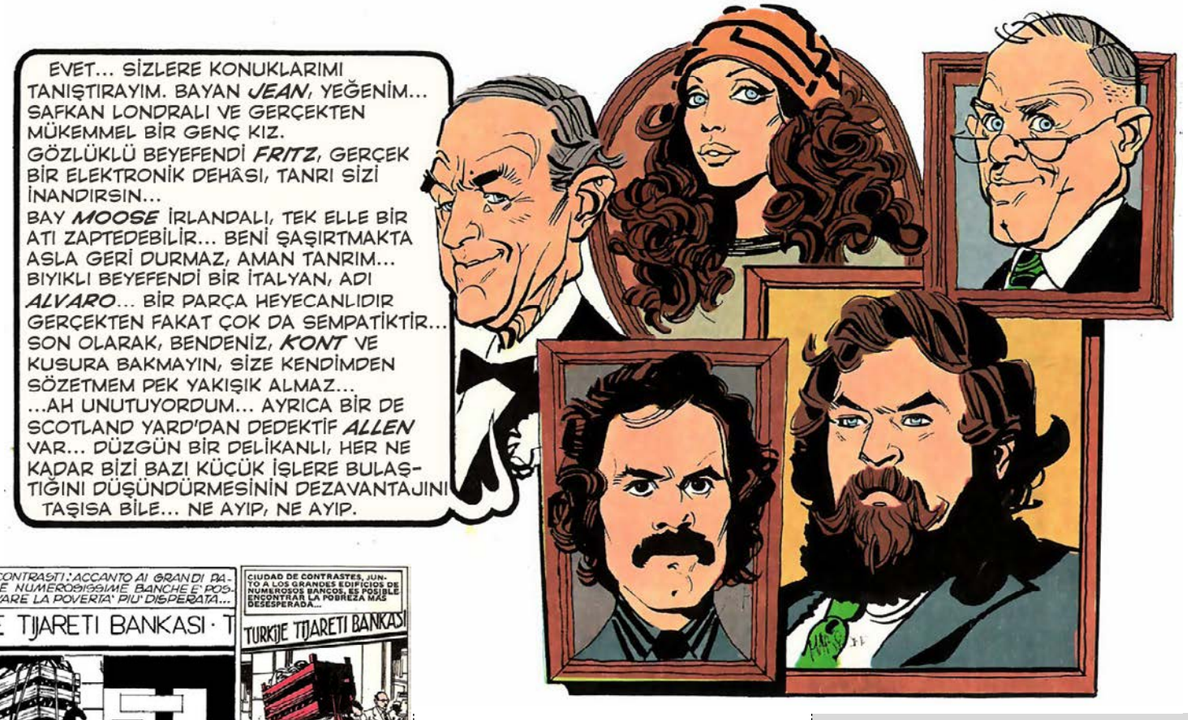

toplanabilecek gibi bir çalışma değildi maalesef. Sonunda kaynağımı İspanya'da, bizde de yayınlanan şu sevimsiz ama memleketince sayısız kitapları basılmış olan ***"Mortadelo ve Filemon"***lardan birinde bulunca fazla bekletmeden sıvadım kolları hemen. Zaman zaman müstehzî bir tebessümle okuyacağınız bu hikâyeyi, ben de aynı ruh hâli içerisinde çevirdim... Çok keyifliydi.

Bu arada hoş bir bağlantı da, Bizde geç de olsa "***Nuh'un Gemisi"*** ismiyle yayınlanabilen 1982 tarihli, Martin amcanın Türkiye macerası ***"Operazione Arca"*** ile oldu. Bu hikâyenin yazarı Aristokratlar'ın tamamını da yazmış olan Alfredo Castelli'den başkası değil. Hâl böyle olunca, kimi benzerliklere rastlamamak imkânsız gibiydi zaten. Ülkemiz hakkında yakın tarihten *'aydınlatıcı'* bilgilendirmelerin yanı sıra, çizimlere yansıyan bir-iki hoşluk da çıktı karşıma. *(Şekilde görüldüğü üzere.) "Turkije Tijareti Bankasi"* Mystere'nin türkçe baskısında ''düzeltilmiş'. Castelli'nin söz konusu banka ve gazete ile ilişkileri nedeniyle bu *'kıyağı'* yaptığını düşünmek mümkün.:) Bankanın önündeki hamala ise artık başka bir şey demek gerekiyor herhalde. Tacconi'nin Aristokratlardaki çizimini pek beğenmiş olmalı ki, sinyor **Ricci** aynını Martin Mystere'de yeniden 'değerlendirmiş'.

* Bu arada belirtmeliyim ki, orijinal metindeki türkçe *(ya da türkçemsi)* ifadeleri ve onların ispanyolca açıklamalarını hiç ellemedim, böyle okuması daha hoş oluyor.

* Tartışmaya açık ve sıkıntı yaratacak epey mevzu olmakla birlikte, çeviride hiç bir tahrifata gitmediğimi zaten tahmin edersiniz. Bunların çoğu zaten oryantalist bakışla ilintili durumlar oluşturduğu için burada da anlatmaya gerek görmüyorum, okumanın ve keşfetmenin tadı kaçmasın diye...

Kaynak: stoktan.blogspot.com.tr

STOKTAN.BLOGSPOT.COM

ARİSTOKRATLAR İSTANBUL'DA

CASTELLI & TACCONI

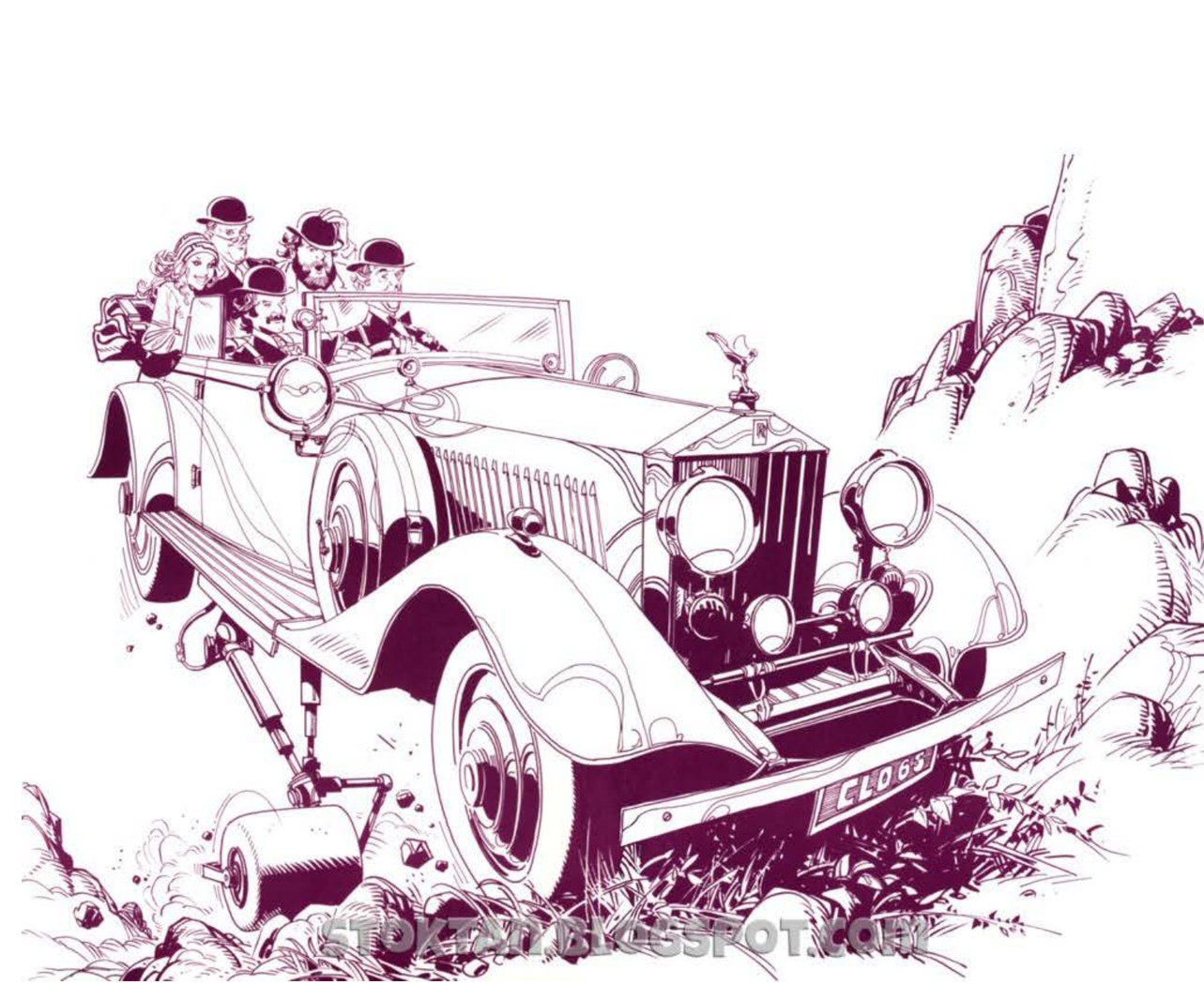

STOKTAN.BLOGSPOT.COM

ARİSTOKRATLAR

"ARISTOKLATLAR ISTAMBULDA"

YAZAN: CASTELLI / ÇİZEN: TACCONI / ÇEVİRİ: STOKTAN

1978

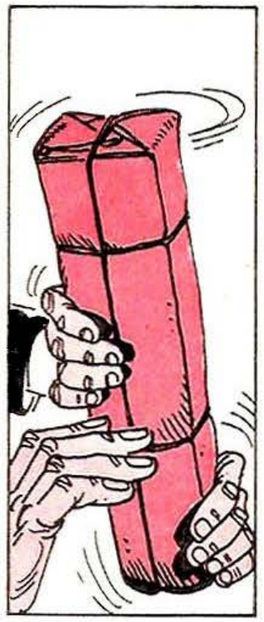

**Eski Çarşı (Mercado viejo)=İç Bedesten*

BANG! DA BANG!

KOŞ ARTHUR KOŞ! HER ZAMANKİ SORUNLARINDAN BİRİ SAYESİNDE YİNE KAÇMAK ZORUNDA KALDIN.

HİÇ DEĞİLSE BİR TAKSİ BULSAM, SONRA, "GÖRDÜMSE BİLE HATIRLAMIYORUM!"

*KARAKOV'A GİDELİM, ÇABUK OL *KARDEŞİM* (1)

(1)HERMANO MIO.

TAKSİYE BİNDİ! HAYDİ İZLEYELİM!

EĞER KAÇMAYI BAŞARIRSA, BÜTÜN PLAN GÜME GİDECEK! DEĞİŞ TOKUŞUN BUGÜN YAPILMASI GEREKİYORDU.

*Karaköy demek istiyor.

VROOOOOM

KARAKOV! BURASI UYGUN MU EFENDİ?

ÇOK İYİ... BU ARADA O İKİSİ DE ÖFKEDEN SAÇLARINI YOLUYOR OLMALILAR!

HAYALLAH! MÜMKÜN OLAMAZ BU!

NEREYE GİDİYORSUN? YARIŞA MI? BENİM PARAMI KİM ÖDEYECEK?...

BİR DAHAKİ SEFERE KARDEŞ, BUGÜN SAKLANBAÇ OYNUYORUM.

BAK ŞUNA, ORADA!

GALATA KÖPRÜSÜNE GİDİYOR!

ESKİ ÇARŞIYA BİR KAPAĞI ATABİLİRSEM, ASLA BENİ YAKALAYAMAZLAR.

OMER HALI - MOBİLYA

EMİNÖNÜ'DEYİM... VARDIM SAYILIR!

TUMP!

AH!

JÜPİTER AŞKINA! BÜYÜK ŞAİRİN DEDİĞİ GİBİ: "DÜNYA KÜÇÜK"... EĞER BU BİZİM ARTHUR ABDEL SIMPSON DEĞİLSE ŞEYTANLAR ALSIN BENİ!

AMAN ALLAH! KONT!

Çizgi Romanın devamını okumak isteyenler bu linkten ulaşabilirler- https://stoktan.blogspot.com.tr/2015/07/aristokratlar-istanbulda-castelli.html

Yusuf Gürkan

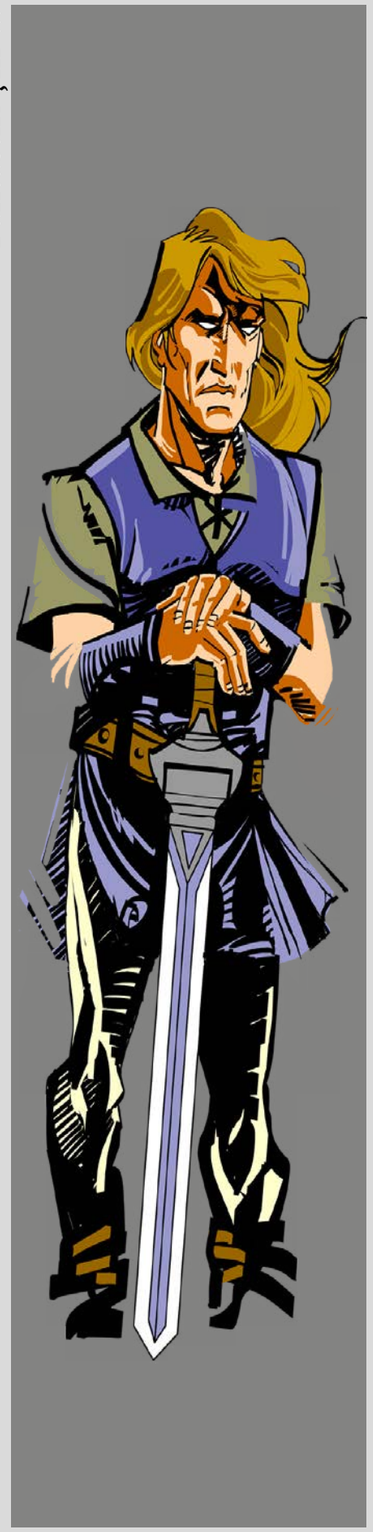

ELVEDA KUZEYIN LEYDI SI

Aralık yağmuru dokunsun nazlı tenine
Elveda kuzeyin biricik leydi si, doyum olmaz size
Senin için ölen muhafız şövalyen hatırına
Yağmura gözyaşını gizli, gizli kat bu gece

Sevgiyle, hasretle, özlemle seni bekleyeceğim
Gün gelecek, elbette seninle olacağım
O güne kadar koruyucu bir hayalet gibi
Çevrende gezinip yalnızlığını bölüşeceğim

Korumaya söz verdim, imparatorluğa seni
Korudum, sadakatim yalnızca ülkeme ve sizedir
Öldüğüm gece yatağının başucuna sessizce gelip
Öpeceğim saçlarını pencereden gelen bir rüzgâr gibi

Şimdi veya sonra, o gün gelip buluştuğumuzda
Atalarımızın beklediği cennet bahçelerinde leydim
Veya cehennemin keşfedilmemiş dağlarında
Bekleyeceğim sizi, buna adım gibi eminim

Yalnız başına uyumaktan sıkılınca ruhum
Gezerim çevrenizde, fark edilmektir umudum
Ne yazık ki farklı, bambaşka âlemlerdeyiz
Elbet bir gün yeniden, bir araya geleceğiz

Aralık yağmuru dokunsun nazlı tenine
O altın saçlarınız dalgalansın nefesimle
Elveda kuzeyin biricik leydi si, doyum olmaz size
Senin için ölen muhafız şövalyen anısına
Yağmura gözyaşlarını gizli, gizli kat bu gece

Bu ödediğimiz gizli, yasak aşkın, umulmadık bedeli
Başka diyarlarda farklı boyutlarda sürecek aşk ateşi
Gizli konuşmalar, sessiz, beklenmedik buluşmalar
Artık eski bir anı oldu, bari hatıralarında yaşat beni

Melahat Yılmaz

“Marge, denemek başarısızlığa atılan ilk adımdır!”

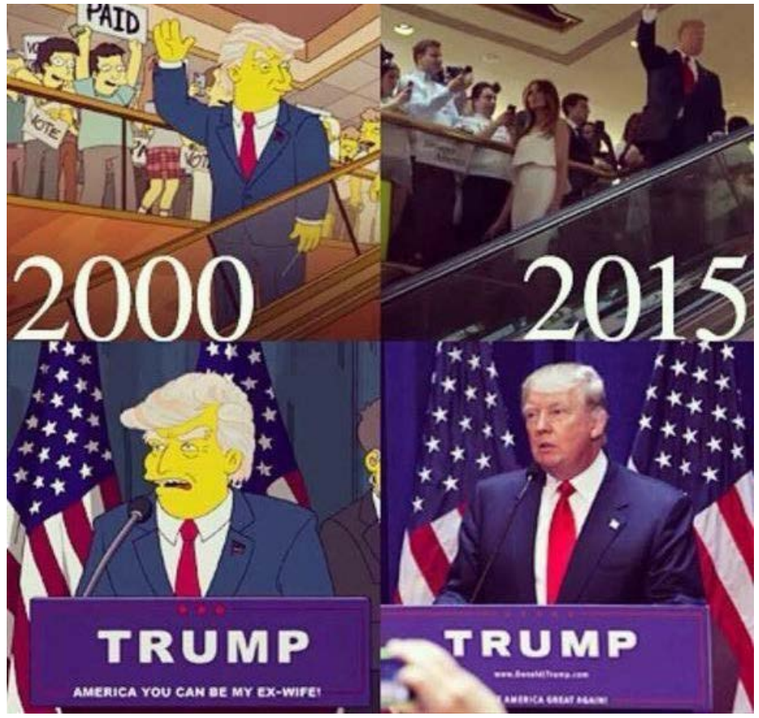

KISACA THE SIMPSONS

“Marge, denemek başarısızlığa atılan ilk adımdır!”

Amerikan rüyasına sonuna kadar muhalif ve bir o kadar da aykırıydılar. Hayatımıza ilk girdiklerinde belki kendileri de bu denli popüler olacaklarını bilmiyorlardı. Bazen zekice tespitleri ile dünyaya geleceği görebiliyoruz dedirttiler, bazen de yarım akıllı halleriyle normal bir aile olduklarını gösterdiler. Onlar Simpsonlardı ve biz onları oldukları gibi sevdik.

Simpson Ailesi Amerika asıllı bir animasyon dizisidir. Görüp görebileceğiniz en uzun ömürlü yapım desek yanlış olmaz kanımca. Sarı renkleri ile ticari taksi kafasına girip dikkat çekmeleri amacı ile hastalıklı bir görünümle ekranlarımıza hücum etmiş, bebeklerin yıllık bakım ücretini kasadan geçirerek belirtmeleriyle -bu ince espiriyi anlayanlar için- bizi kahkahalara boğmuş ve konuk oyuncu kontenjanı ile kırılamayacak bir rekora imza atmıştır aile. Kahramanlarımız Homer ve Marge üç çocukları (Bart, Lisa Maggie) ile yaşadıkları Springfield Kasabasında bulunan 742 Evergreen Terrace’de sayısız serüvene kucak açarlar başladıkları 19 Nisan 1987 tarihinden bu yana. Uzaylılarla karşılaşırlar, Amerika’nın başkanları hakkında öngörüde bulunurlar- ki bir rivayete göre Trump’ın başkan olacağını 16 yıl önceden bilmek gibi yetenekleri vardır-, normal bir ailenin yaşadığı sıkıntıların içine düşerler ve çoğu kez ütopik bir aile serüveni

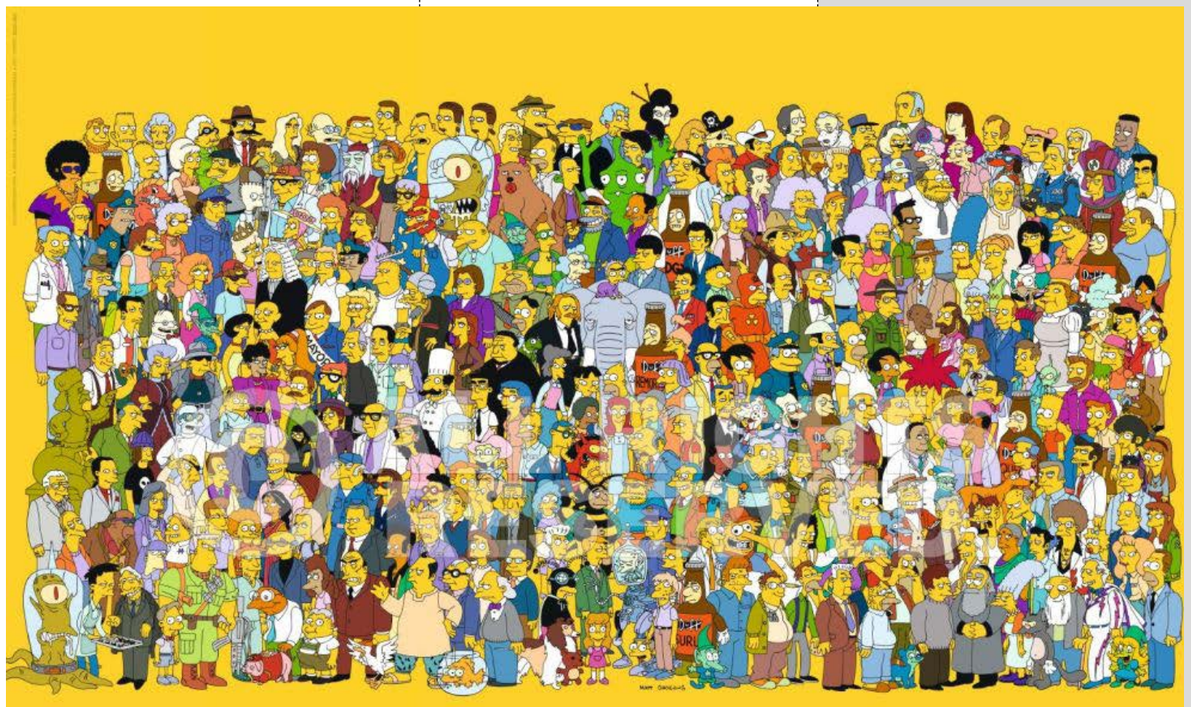

olmakla birlikte yaşadıkları devri oldukça inceden deşer ve eleştirirler.

Kimler konuk olmamıştır ki şovlarına; Michael Jackson, Madonna ve Trump ve diğer Amerika Liderleri, şovmenler, spikerler v.s. Onlar bize içlerinde barındırdıkları ünlülerle anlatırlar yaşamlarını ve biz izlemeye bayılırız. Aile 19 Nisan 1987’de “The Tracy Ullman Show-Good Night- ile çıkış yaptı. 17 Aralık 1989’da ise çizgi dizi olarak maraton koşusuna adım attı. Beş aile üyesinin yanında birçok ilginç karaktere de yer veren dizi yoluna büyüyerek ve ilgin leşerek devam etti. Kendinden sonra gelen traji komik birçok aynı tür diziye öncülük etti. Peki nasıl ortaya çıktı şu bir türlü hayatımızdan çıkmayı bilmeyen amiyane tabiri ile görgüsüz ve fütursuz aile?

“Unutmayın biri öğrenene kadar biz iyi ve normal bir aileyiz.”

Simpson Ailesi fikri James L. Brooks’un lobisinde kaderini beklemekte olan Matt Groening tarafından ortaya çıkarıldı. Groening kendi aile üyelerini gözlerinin önüne getirip bu aileye hayat verirken kendi aile isimlerini de kullanmaktan çekinmedi lakin sıra kendine geldiğinde ismini Bart- yumurcak anlamına gelen Brat’ın anagramı- olarak değiştirdi. Brooks Matt’den kısa bir canlandırma dizisi istemişti aslında. Groening ise kendine ait olan “Life in Hell” adlı karikatür serisini önermeyi düşünmüştü ama bazı yasal sıkıntılar sebebiyle bu fikrinden vazgeçmek durumunda kaldı. Sonuç olarak kendi ilginç ailesi gözünün önündeydi ve başka bir fikre de ihtiyacı kalmamıştı. Matt beş aile üyesinin çizimlerini kaba taslak çizdi ve düzeltileceğini düşünerek animatörlere gönderdi fakat çizimler olduğu gibi kaldı. Ve estetikten zerre nasibini almamış karakterlerimiz tüm doğallıklarıyla

arzı endam etmeye başadılar bombeli camda.

“Bilimkurgu toplantısı olduğuna emin misiniz? Burası ineklerle dolu...”

“Eğer bu hayatta bir şey yapmak istiyorsan onun için çabalamalısın. Şimdi sus sayısal loto çekiliyor!”

Ailemizin Ana Karakterleri

Hommer Simpson

“Evlat, herkes aptaldır; ben hariç...”

Hommer Jay Simpson namı diğer aile babası... Dan Castellaneta tarafından seslendirilmektedir. Hatta Oxford İngilizce Sözlüğüne “ D’oh” ünleminin alınmasını sağlamasıyla ünlüdür. Hommer beceriksiz, kaba, tembel, korkak, şişman ve düşüncesizdir. Alkolik olmak ya da olmamak arasında gidip gelmişliği çoktur. Sprinfield Nükleer Santral’inde çalışmaktadır. En büyük hayali lotodan büyük miktarda para kazanıp hiç çalışmamaktır.

“Öf İngilizceymiş. Kimin İngilizceye ihtiyacı var ki! İngiltere’ye de hiçbir zaman gitmeyeceğim ki.”

Marge Simpson

“Eğer izin verirseniz temizlenmesi gereken kirlerim var.”

Marjoire (Marge) Simpson. Evin cefakar anası... Kızlık soyadı Bouvier’dir. İyi niyetli ve aşırı sabırlıdır. Mavi saçı dışında klasik bir ev kadınından pek farkı yoktur. Her duruma bir çözümü vardır. Temizlik yapmayı sever ama kötü bir aşçıdır. Julie Kavner tarafından seslendirilmektedir. Bu performansı ile birçok kez ödüle layık görülmüştür.

“Kapa çeneni Hommer, kimse senin ne düşündüğünü önemsemiyor!”

Bart Simpson

“Ama bana kim zarar vermek ister ki? Ben bu yüzyılın Afacan Dennis’iyim.”

Bartholomew “Jojo” Simpson, evin haşarı, aklı bir karış havada, otoriteye sonuna kadar muhalif on yaşındaki hayırsız çocuğu. Nancy Cartwright tarafından seslendirilmektedir. Şovun ilk iki sezonu boyunca baş karakteriydi. Bilindik yaramaz çocuk konseptinin en uçuk hali olan Bart aslında Groening’in kendini konumlandırdığı karakterdir. “Şortumu ye!” sözünü lugatimize katması da cabası...

“Ben Bart Simpson! Sen de kim oluyorsun?”

Lisa Simpson

“Yalnızlık kimseye zarar vermemiştir. Emily Dickinson yalnız yaşadı ve tüm dünyanın bildiği en iyi romanlarını yazdı. Sonra değersiz biri gibi delirdi...”

Lisa Marie Simpson evin akıllı kızıdır. Derslerini sever, doğayı sever. Aktivisttir. Hayvanları sever. Matematik sınavı hergün olsa girer. En iyi anlaşabildiği dostu kendisidir. Vejeteryandır ve nirvanaya çeyrek kala her seferinde Bart tarafından çıldırtılmayı başarır. Yeardley Smith tarafından seslendirilmektedir.

“Neden bunu bir gün bir psikiyatriste anlatacakmış gibi hissediyorum?”

Maggie Simpson

“emzik sesi... cuk cuk cuk cuk...”

Margaret Simpson. Dünya üzerinde en uzun süre bebek kalabilme rekoruna sahiptir. Evin şirin mi şirin emziğiyle iletişim kurmaktan mutlu ve market kasasından itinayla geçirilebilen bebeği. Çok az konuşur o da emziğiyle...

“Marge, anlamaya çalış. İki çeşit öğrenci vardır. İnekler ve sporcular... Ben bir sporcu olarak, görevimin ineklere zor zamanlar geçirtmek olduğunu düşünüyorum.”

Çekirdek ailemizin yanında seyre katkısı azımsanamayacak bir çok karakteri, evin cılız tazısı Santa’s Little Helper, evin kedisi Snowball ve ironik, komik, duygusal anlarıyla Simpson Ailesi uzun yıllardır aramızda. Ne bizim onları bırakmaya ne de onların gitmeye niyeti var. Hatta yapabilsek yemeğe ve çaya da çağırırdık muhtemelen. Peki bir soru ile kapatsam yazımı. Sizin en sevdiğiniz Simpson karakteri hangisi?

“Marge seni seviyorum ama bunu kimsenin bilmesini istemiyorum.”

Reha Ülkü

Johansson, yanıt niyetine şöyle bir yaklaşım getirdi:

"Başka bir etnik kökenden herhangi bir karakteri canlandırarak haddimi aşmak istemem. Bu yapmak isteyeceğim son şey olur. Etnik çeşitlilik Hollywood için oldukça önemli, bu durumun karşısında olmayı asla arzu etmem. Sırtımda sorumluluğun yükünü taşıyorum."

KABUKTAKI HAYALET VE IRKÇILIK

'Kabuktaki Hayalet 2017'de, aslı Japon yapımı bir manga olan eserde, kadın-androit rolünü bir Japon'un değil, bir beyazın oynaması sorun edildi:

"Hemen sonrasında Paramount ve Dreamworks, bir anime uyarlaması olan 'Ghost in the Shell'de Motoko Kusanagi adındaki Japon karakteri, Scarlet Johansson'un oynadığına dair bilgiler, artık Hollywood'un bu gelenekselleşen "beyazlatma" ideolojisine karşı seslerin yükselmesi gerekliliğini arttırmış olması gerekiyor."

https://www.sinefesto.com/hollywood-beyazlatmaya-devam-ediyor.html

Johansson, yanıt niyetine şöyle bir yaklaşım getirdi:

"Başka bir etnik kökenden herhangi bir karakteri canlandırarak haddimi aşmak istemem. Bu yapmak isteyeceğim son şey olur. Etnik çeşitlilik Hollywood için oldukça önemli, bu durumun karşısında olmayı asla arzu etmem. Sırtımda sorumluluğun yükünü taşıyorum."

http://tinq.co/film-dizi/scarlett-johansson-beyazlastirma-iddialarina-yanit-verdi

Tam bezirgan ağzı. Diyemiyor ki:

Holywood herşeyi para için yapar, dini imanı paradır. Eğer kültürel bir üründe siyah veya eşcinsel karakter varsa, daha çok satmak içindir, demokrasi için değil.

Ancak, bizim asıl derdimiz o değil. Kimse şunları demeyi akıl edememiş:

Motoko, bir Japon değil, çünkü bir insan değil, bir androit: Yapay zekalı bir robot. Görünüşü kadın ama yazılımı kadın-değil. Gövde tasarımı da, uzaktan belki sarı ırkı andırıyor ama kimse ilk bakışta onun kesinkes Japon olduğunu söyleyemez. Ayrıca, **asıl Japonlar, kaşları birleşik olan Japonlar'dır.** Ötekiler, sonradan olma / gelme Japon'dur.

Şimdi sırasıyla bir bakalım Motoko'lara:

Çizimdeki Motoko'ya Japonya'da raslayamazsınız.

Ek: Konuşma balonlarının meali:

"Varolan bilgi, hem gerçek, hem yanılsamadır.

Romanlardaki ve filmlerdeki bilgiler gibi mi?"

Manganın yaratıcısı Shirow, bildiğimiz kadarıyla bir çizgiromana felsefi dipnot koyan ilk kişi. Yani, onun peşinde olduğu şey, aksiyon değil, düşünce-çizgiromanı. Kimse bunu görmüyor veya tartışmıyor.

Oshii'nin birinci animesine bakalım:

Bu Motoko'nun Japon olduğuna ilişkin bir gösterge var mı?

Yok.

Bir robot veya androit olduğu belli ama.

Oshii'nin ikinci animesine bakalım:

Burada Motoko yok. Burada Motoko yazılım olmuş çoktan. Görünen bir kabuk, bir kukla, bir oyuncak, bir robot, bir yapay-beden yalnızca.

Shriow'da ise bu, üzerinde çok sıkı çalışılması gereken bir biçimde, **tek merkezden aynı anda yönetilebilen çok-kişilikler** biçiminde tanımlanmış ki bu gerçek yaşamda da mümkün ve 1990'lardan beridir bu konuyu kimse çalışmadı.

En son olarak da 2017 yapımı filme bakalım:

Burada rezalet olan, Johansson'un beyaz olması değil, porno yıldızı tipli yapılması.

O zaman parametrelerimizi bir kez daha anımsayalım:

Irk, seks, beden-zihin düalizmi, gerçek-yapay zeka düalizmi.

Motoko önce bir androittir, sonra siberuzayda süren bir yapay zekaya dönüşür.

Batou, ona aşıktır ama epeyi farklı tanımlarla. Batou, savaşçıdır ve insandır, siborg biri olsa da, bir insandır. Motoko'nun salt yazılım yapay zekalığını anlamaz. Anlamak ister, sorar ama anlayamaz.

Burada sorunsal ırk veya seks değildir.

Shirow'un ve Oshii'nin ayrı ayrı ve epeyi farklı biçimlerde yanıtladığı üzere burada problematik, beden-zihin düalizmi ve gerçek-yapay zeka düalizmi'dir.

Bunlar, eskiden zihin felsefesinin problematikleriydi. Şu an mühendisliğin ve tıbbın problematiği, çünkü mühendisler 2045 gibi, tüm bir zihni tümüyle yazılım kılabileceklerini önesürdüler. İlk kafa nakli de 2017'de yapılacak.

Unutmayalım:

Konunun miladı, 1983 tarihli 'Neuromancer' ve William Gibson'dur ama Shirow, felsefeci Ryle'a gönderme yaparken, Gibson'a yapmaz, belki okumamıştır. Ayrıca, Gibson'un kitabı yıllardır film yapılacakken, top direkten dönüp duruyor. Onun öyküsünden uyarlanan 'Johnny Mnemonic' ise, film miladı denebilir konunun.

Ara şerh: **Asıl-asıl-milat** ise, 1968 tarihli roman ve 1974 tarihli onun Fassbinder filmidir. Fassbinder ve siberuzay: Onun eksi sonsuz puan çektiği ender konulardan biridir bu konu, terörde de bu dibe epeyi yaklaşır.

Görüldüğü gibi film, Holywood yapımı da olsa, paragöz de olsa, ırkçı değildir, çünkü özgün konseptte ırk yoktur. Haa, mangayı, animeyi, filmi Luc Besson işi kılmak, sinemaya çook saygısızlıktır, ayrı konu.

Aslı derdimiz de bu:

'GitS'lerin hiçbiri, hiçbir biçimde **siberpunk bilimkurgu** olmadı. Ergen sululuğuyla ilintileri olmadı. Düşünce çizgiromanı ve düşünce çizgifilmi oldular hep.

Gelelim asıl tezimize:

Bugün Holywood'a siyah, eşcinsel, şu bu, tüm azınlıkları pompalayanlar, aslında en paragöz olanlardır.

Holywood'a yönelik ideolojik eleştiri getirebilmek için, önce kendisi pozitif ayrımcı, şu bu olmamak gerekir. Demokrat olmak gerekir.

Demokrasi, kardeşlik, eşitlik, hiçbir zaman slaktivizm oyunu olmadı.

Johansson ise, bildiğimiz oyuncu, yani beyni boş, kişisel bilgisi veya ideolojisi yok.

Çıkış:

Bizi ilgilendiren şey, bu filme Shirow'un ve Oshii'nin ne diyeceği, eğer seyrederlerse tabii.

Peyami Safa

MAAŞ CÜZDANI

Eyvah, eyvah, maaş cüzdanın: bir yerde unutmuştu. Eyvah, nerede unuttuğunu bir türlü akıl edemiyordu. Eyvah, ya atış veriş ederken dükkânlardan birinde bıraktı, münasebetsizin biri alıp gittiyse?

Hayati Bey, tam Beyazıt Meydanı'nı geçerken iki yumruğunu şakaklarına vurarak birdenbire durdu:

Eyvah, eyvah, maaş cüzdanın: bir yerde unutmuştu. Eyvah, nerede unuttuğunu bir türlü akıl edemiyordu. Eyvah, ya atış veriş ederken dükkânlardan birinde bıraktı, münasebetsizin biri alıp gittiyse? Eyvah, ya arar arar bulamaz, yeni cüzdan çıkartmak için aylarca uğraşıp durursa? Öyle ya, evvelâ gazetelere ilân vermeli, sonra mahalleden ilmühaber çıkartmalı; o... Dahası var, dahası var, cüzdanın torbasında berat kâğıdıyla nüfus tezkeresi de beraberdi, hay Allah müstahakını versin, bunların hepsi yeniden çıkacak ha...

Akılsız başını bir daha yumrukladı: Kendini bildi bileli dalgınlıktan kurtulamamıştı. Her gittiği yerde ya şemsiyesini, ya bastonunu, ya gözlük kutusunu unutur, akşama eve gidince, Hadiye Hanımdan bir temiz azar işitirdi. Zavallı karısı, şimdiye kadar az mı bağırdı ya, dalgın kocasını az mı payladı? Eyvah, hele bunu duyarsa Hadiye Hanımın iki eli beline yapışacak, yuvarlak gözleri yumurta gibi şişecek, belki de... Belki de avucundaki ocak yelpazesi kocasının başına inecekti...

Düşündü: A sersem kafa, a enfiyeli bunak, a... Beyni sulanmış mütekait, cüzdan torbanı hangi cehennemin bucağında unuttun? Hangi cehennemin bucağında? Mahalle kahvesinde mi? Kooperatifte mi? Kuru kahveci Mustafendide mi? Yoksa... yoksa... tâ... Mısır Çarşısı'nda kökçü Hacı Hasanda mı? Nerede? Nerede?"

Şimdi evvelâ, Mısır Çarşısı'na kadar gitmek lâzımdı. Hayati Bey, koşa koşa, dara dar, soluya soluya oraya kadar yürüdü, kökçü Hacı Hasan Efendinin dükkânının önünde durdu:

— Merhaba Hasan Efendi... Ben burada sabahleyin enfiye alırken bir torba unutmuş muyum?

Hacı Hasan Efendi beyaz dişleriyle sırıttı ve tecvidli bir Arap şivesiyle cevap verdi:

— Sen burada... unuttun bir torba... a ah, a ah...

— Etme Hasan Efendi, şuraları arayıver, pek iktiza...

— Sen kendi ara Hayati Bey... Yok burda, torba...

Hacı Hasan Efendi bütün Mısır Çarşısı'nı çınlatan bir kahkaha bırakır. Hayati Beyin semti Topkapı'ydı!

Eminönü'nde, yağmur altında bir saat tramvay bekledi. İnsanın omuz kemiklerini kıkırdatan berbat bir kalabalık içinde, Topkapı'ya kadar geldi, tramvaydan atlar atlamaz bakkala uğradı:

— Merhaba Yuvan... Maaş cüzdanımla nüfus tezkeremi kaybettim. Burada aramaya geldim. Sabahleyin bırakmış olmayayım?

— Ne diyorsun Hayati Bey? Mayış cüzdanını gaip ittinse bu ay nasıl ödeyeceyin?

— Eyvahlar olsun!...

Hayati Bey, çıldırmaya yüz tutarak dükkândan köşe başındaki kahveye girdi. İranlı Abbas'ı yakaladı:

— Yahu... Abbas Efendi... Ben sabahleyin burda cüzdan torbamı unutmuş muyum?

— Heyyati Bey... Sebbehten beeri buraya min gişşi girmiş, çıhmış! Men ne bilem?

Yân kerevetlerine yaslanmış iki tulumbacı, Hayati Beye bakarak gülüştüler:

— Hayati Bey, bu akşam Hadiye Hanımla kirize dayansın! Fena çıngar kopacak!

Hayati Bey müthiş öfkelenmişti. Külhan Beylerinin alayına dayanamadı, hırslanarak başını çevirdi, bağırdı:

— Kanımı başıma sıçratmayın da bozuşmıyalım Tulumbacıların esmeri, yılışık bir kahkaha atlı:

— Aman sıçratma... Zaten başında bir tel saç yok, kelek helvacı kabağı gibi kızarır!

— Ağzını bozma hayvan!

Ama Hayati Bey fazla devam edemedi. Tulumbacı, ayağından yemenisini kaptığı gibi en kısa yoldan muarızının çenesine yapıştırdı.

Hayati Beyin iki dişi fırladı ve ağzından kan boşandı.

Zavallı adam, çenesini bağlamak için evine dönerken Hadiye Hanımla da bir kavga savuşturacağını düşünüyor, tir tir titriyordu.Bir eliyle çenesini tutarak öteki eliyle evin tokmağını vurdu.

Kapıyı açan kadın. Hayati Beyin kanlı yüzünü görür görmez haykırdı:

— Bu ne hâl a sersem kafa? Bu ne surat a bunak? Öküz arabasının altında mı kaldın? Mahal lenin çocuklarından dayak mı yedin? Çenen mi dağıldı? Gözün mü çıktı? Gir içeri bakayım?

Hayati Bey, korkudan başını omuzları arasına çekerek içeri girerken, Hadiye Hanım, kocasını yakasından tutarak dut ağacı gibi silkeliyordu:

— Allah'ın avanağı! Maaş günü sen cüzdan torbasını evde bırak da sokağa fırla... Körolası...

Tanrı'nın günü aklın nerde?...

Peyami Safa

Dip Not...

Vazgeçilmez sanma kendini. Toprağın altı, kendini azgeçilmez sanan insanlarla dolu!

PEYAMİ SAFA

Doğum : 2 Nisan 1899 İstanbul
Ölüm : 15 Haziran 1961 İstanbul

Takma adları : Server Bedi · Çömez · Serâzâd · Safiye Peyman · Bedia Servet

Meslekleri : Yazar · gazeteci · öğretmen
Tür : Psikolojik · polisiye

Önemli eserleri : Dokuzuncu Hariciye Koğuşu
Matmazel Noraliya'nın Koltuğu
Yalnızız

Peyami Safa *(D.2 Nisan 1889 - Ö.15 Haziran 1961)* Türk yazar ve gazeteci. Küçük yaşlarda başladığı yazın hayatını ölümüne kadar sürdürdü. Dokuzuncu Hariciye Koğuşu, Matmazel Noraliya'nın Koltuğu ve Yalnızız gibi psikolojik türde verdiği eserleriyle Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatında ön plana çıktı. Yaşamı ve fikri hayatındaki değişimlerini eserlerine de yansıttı. Server Bedi lakabıyla birçok piyasa romanı kaleme aldı. Cingöz Recai tiplemesini de Fransız yazar Maurice Leblanc'ın Arsen Lüpen karakterinden esinlenerek yarattı. Aynı zamanda çeşitli kurumlarda gazetecilik mesleğini de sürdürdü.

Peyami Safa'nın ismini şair Tevfik Fikret koydu. Küçük yaşlarda babasını kaybedince annesi ve ağabeyi ile zor şartlar altında yaşadı. Sağ kolunda kemik veremi hastalığı baş gösterdi, bu yıllardaki psikolojisini otobiyografik romanı olan Dokuzuncu Hariciye Koğuşu'nda işledi. İlk edebi ürünlerini Vefa İdadisi'ndeki öğrenimi sırasında verdi. Kısa bir süre öğretmelik yaptı. *"Asrın Hikâyeleri"* başlığı altında yayımladığı hikâyeleri ilgi görüp teşvik edildi. Dönemin önemli edebiyatçılarıyla kalem kavgalarına girdi. Yaşamında pozitivist, materyalist, mistik, milliyetçi, muhafazakâr, antikomünist ve korporatist tutumlar sergileyerek çeşitli değişimler yaşadı. Fransızca bilmesiyle Batı kültür ve yeniliklerini yakından takip etti. İlk dönemlerinde Maupassant ve Rousseau gibi isimlerden tercümeler yaptı. Sonraki eserlerinde mekân olarak hep İstanbul'u seçti. Doğu ile Batı'nın sentez ve tahlilinden hiçbir zaman vazgeçmedi. Fatih-Harbiye ve Dokuzuncu Hariciye Koğuşu adlı eserleri Millî Eğitim Bakanlığı tarafından ortaöğretim öğrencilerine tavsiye edilen 100 temel eser listesinde yer alıp çeşitli dönemlerde sinemaya ve dizilere uyarlandı.

Cingöz Recai

Dip Not...

Kitaplar genelde gereksiz bilgi içermeyip direkt olarak senaryoya yöneliktir. Bu özellik kitapları eşsiz kılar ve okuyucular tüm seriyi okumadan kitabı bırakmakta zorlanır.

CİNGÖZ RECAİ

Peyami Safa'nın *"Server Bedi"* adı altında yazdığı ve Arsen Lüpen'den esinlenmiş olduğu hırsız karakteridir.

Hikâyelerdeki bir diğer karakter de, Cingöz Recai'yi yakalamaya çalışan polis müfettişi Mehmet Rıza,romana sonradan dahil olan Sherlock Holmes ve yardımcısı Dr.Watson'dur. 1954 ve 1969'da filmi çekilmiştir. 1954 yapımı Beyaz Cehennem / Cingöz Recai adlı filmin yönetmeni Metin Erksan, Cingöz Recai karakterini canlandıran oyuncu Turan Seyfioğlu'dur. 1969 yılında çekilen filminde Cingöz Recai'yi Ayhan Işık, Mehmet Rıza karakterini Abdurrahman Palay canlandırmıştır.

Cingöz Recai; yakışıklı, kurnaz, cesur, soğukkanlı, zarif, tahsilli, görgülü, cömert ve kibar bir serseridir. Maceralarında *"helal"* para kazanmış kimselere dokunmaz, haksız yolla servet sahibi olmuş kimselerden hile ile para çalar, elde ettiklerini muhtaçlara dağıtır.

Kitaplar genelde gereksiz bilgi içermeyip direkt olarak senaryoya yöneliktir. Bu özellik kitapları eşsiz kılar ve okuyucular tüm seriyi okumadan kitabı bırakmakta zorlanır.

Cingöz Recai karakterinin geçtiği diğer kitaplar

Cingöz Kafeste
Sultan Aziz'in Mücevherleri
Kral Faruk'un Elmasları 1-2
Cingöz'ün Esrarı 1-2
Zeyrek Cinayeti 1-2
Arsen Lüpen İstanbul'da 1-2
Esrarlı Köşk
Kaybolan Adam
Şeytani Tuzak
Elmaslar İçinde
Tiyatro Baskını
Mişon'un Definesi
Göztepe Soygunu
Kartal Pençesinde

Öykü...

Atilla Bilgen

Haklıydı; meyhaneye eşimle tartıştığım için geldiğimi kimseciklere söyleyemezdim. Bu düşünceyle başımı televizyona doğru çevirip Zeki Müren'e baktım, ardından kadehimi ona kaldırıp "Büyüksün!"diye mırıldandım.

ACILARIN ÇOCUĞU DIONYSOS!

Televizyondan yayılan klarnet taksimi, anason kokulu duvarlara çarpa çarpa loş meyhaneyi avucunun içine aldı. Gurbeti, acıyı, sevdayı anımsatan bu hüzünlü ses masalardaki konuşmaları, kahkahaları bıçak gibi kesmişti. Konuştukça açılan Homeros Hüsnü bile dudaklarını kilitlemiş, gözlerini kapatmıştı. Ruhu kim bilir nerelerde, kimlerle beraberdi? Onu rahatsız etmekten çekinerek rakımdan bir yudum aldım ve arkama yaslandım. Kulağımda klarnet sesi, dudaklarımda anason tadı, gözlerimde ise eşimin hayali vardı. Ama kaşları dün geceki gibi çatıktı. Bakışları ise buz gibiydi. İçim donmuştu. Isınmak amacıyla kadehime uzanıp içindekini bir yudumda bitirdim, yine de titremem geçmedi. Bakışlarım masanın üstünde duran telefonuma kaydı: Ne bir cevapsız arama vardı, ne de bir mesaj. Haber vermediğim halde beni merak etmemişti. O zaman eve gitmek için acele etmemin bir sebebi yoktu! Boşalan bardağımı tazelerken klarnet taksimi yerini Zeki Müren'in kadife sesine bıraktı: "Söyleyemem derdimi kimseye…"

Haklıydı; meyhaneye eşimle tartıştığım için geldiğimi kimseciklere söyleyemezdim. Bu düşünceyle başımı televizyona doğru çevirip Zeki Müren'e baktım, ardından kadehimi ona kaldırıp "Büyüksün!"diye mırıldandım. Rakımı yudumlarken anason kokusuyla kaplı meyhanenin sessizliği yavaş yavaş bozulmaya başladı. Önce tokuşturulan kadehlerin sesleri duyuldu, sonra konuşmalar ve kahkahalar.

"O da keyfinden içmedi be abi. Sıkıntılarını unutmak için içti; ama derdini kimseyle paylaşmadı. Kan kustu, soranlara şarap içtim dedi, sonra da adı alkoliğe çıktı."

Varlığını neredeyse unutmaya başladığım bir anda konuşmuştu Homeros, ama dediklerinden bir şey anlamamıştım. Gözlerimi üzerine dikip "Kimden bahsediyorsun?" diye sordum.

"Acıların çocuğundan tabi ki."

"Küçük Emrah'tan mı? O ne zaman alkolik oldu?"

"Haydaaaa! Küçük Emrah da nereden çıktı abi? Ben Dionysos'dan bahsediyordum. Acıların çocuğu Dionysos!"

"Dionysos'mu? O da kim?"

"Rakı güzel abime dokundu abim konudan uzaklaştı. Hani Zeus Semele ile aşna fişna yapınca Semele hamile kalmıştı ya, işte Dionysos o gayrimeşru çocuğu."

Klarnet, Zeki Müren derken Zeus'u çoktan unutmuştum. Aslında konu artık ilgimi de çekmiyordu. Ben eşimi özlemiştim. Sıcaklığını, kokusunu… O hasretle telefonuma baktım; ekranda bir değişiklik yoktu. Eşimi çok iyi tanıyordum. Meraktan ölse bile beni aramazdı. Aklımdan geçen bu düşünceyle "Keçidir o keçi!" diye mırıldandım. Bunun üzerine Homeros Hüsnü başını iki yana sallayarak "Karıştırdın be abi. Keçi olan Dionysos'un arkadaşı. Gerçi o da tam keçi sayılmaz. Altı keçi üstü insan. Satir yani…"

"Satir kim?"

"Nempfleri kankası."

Nemphe ne?"

"Peri onlar peri. Dionsysos'i büyüten periler."

"Niye periler büyütüyor bu çocuğu? Annesi babası nerede bu çocuğun?"

"Hamileliğinin dördüncü ayında anne sizlere ömür abi. Zeus da Semele'nin karnından bebeği çıkardı ve kendi baldırına koydu. Zamanı gelince çocuk oradan çıktı. Anlayacağın bu velet iki defa doğdu abi. Bu yüzden Dionysos derler ona. Neyse sonra Zeus çocuğu eve getirdi ve karısına teslim etti. Üvey anne Hera aldatıldığı için Zeus'a zaten gıcık, ama tanrıların tanrısı olduğundan ona bulaşmaya tırsıyor. Ee babaya laf edemeyince başladı çocukla uğraşmaya."

"Eşinin sana laf çakmaması için tanrıların tanrısı olmak lazım demek.".

"İnan bana abi kadın kısmına o da para etmez. Olympos dağının dili olsa da Hera'nın elinden Zeus'un neler çektiğini sana anlatsa. Bunların evlilikleri uyumdan çok çekişmeyle geçti abi, zira Hera her konuda muhalifti. Üstüne üstlük çok kıskanç ve kindardı. Gerçi Zeus da biraz çapkındı. Ama o kadar da olacak! Ne de olsa adam tanrıların tanrısı! O çapkınlık yapmayacak da kim yapacak? Ne var ki bunu Hera'ya bir türlü anlatamadı."

Zeus bile karısıyla baş edememişken ben hangi cesaretle eşime dikleniyordum? En iyisi bir an önce eve gitmek. Belki iyi yanına gelir ve geç kaldığım için fazla kızmaz.

"Daldın be abi. Ne düşünüyorsun böyle?"

"Dionysos'u. Neden ona acıların çocuğu diyorsun. Babası koskoca Zeus!"

"Ah be güzel abim para, şan şöhret hepsi palavra. Önemli olan

yazgı. O iyi olduktan sonra gerisi palavra. Hera'nın elinden neler çektiğini anlatayım da gör. Daha yürümeye yeni başlamıştı ki üvey annesi Zeus'un evde olmadığı bir gün zavallıyı Titanlara verdi. Onlarda çocuğu küçük parçalara bölüp kazanda pişirmezler mi?"

"Ne yaptılar ne yaptılar?"

"Pişirdiler abi. Ama tam yiyecekleri sırada büyükannesi onu kurtarıp parçalarını birleştirdi ve oğluna "Manyak karın evde buna rahat vermeyecek sen en iyisi çocuğu teyzesine yolla." dedi. Zeus annesini kırmadı, ancak Hera çocuğun peşini yine bırakmadı. Teyzeyi bir güzel delirtti. Kadın o kafayla oğlunu kaynar kazanın içine atarak kocasını da geyik zannedip vurarak öldürdü. Sıra tam yeğenine gelmişti ki Zeus oğlunu kurtardı ve büyütmeleri için Nemphlerin yani perilerin arasına yolladı."

"Yuhhh artık. Bence biraz abartıyorsun Homeros."

"Yalanım varsa aha şu rakıdan zevk alamaz olayım abi. Anlattıklarımın fazlası var azı yok. Şimdi dinine imanına söyle; acıların çocuğu mu değil mi?"

"Kesinlikle acıların çocuğu, ama şansı bir yerde düzelmiştir herhalde."

"Zamanla bir şeyler değişti tabi ki, ancak anasız babasız büyüdükten sonra içine edeyim ben böyle şansın."

"Bakıyorum da Dionysos seni çok etkilemiş."

"Dionysos'le birbirimize çok benziyoruz. Anamı hiç tanımadım abi. Beni doğururken ölmüş. Babam da hiç vakit kaybetmeden bir başkasıyla evlenmiş. Ne var ki üvey annemle bir türlü anlaşamadık. Babam zengin olmasına zengindi, ama hepsi o kadar… Para haricinde ondan bir şey görmedim. Büyüyünce de işi serseriliğe vurdum." dedi ve sustu.

"Sonra?"diye sordum merakla.

Buruk bir şekilde gülümseyerek "Sonrası işte karşında abi!" dedi.

Ardından boşalan bardağını tazeleyip büyükçe bir yudum içti. Bir şeyler söyleyip teselli etmeliydim, ama ne diyeceğimi bilmiyordum. Ben böyle kilitlenince masaya garip bir sessizlik çöktü. Lütfü balıklarla yanı başımızda bitmeseydi, suskunluğumuz herhalde daha uzun bir süre devam edecekti.

Lüferlerin kokusuyla daldığı düşüncelerden sıyrılan Homeros Hüsnü, "Nerede kaldın be Lütfü. Az daha gecikseydin açlıktan ölüyordum." diye takıldı.

"Yuh be Homeros! Dünyanın mezesini yedin hala doymadın mı?" diye sordu Lütfü.

"Lütfüüü işine bak. Servisin bittiyse ufaktan ikile."

Lütfü yanımızdan ayrılınca "Sıcakken yemek lazım bu mereti abi, yoksa mundar olur." dedi ve yanıtımı beklemeden önündeki balığa girişti.

Balıklarımızı bitirip rakılarımızı yudumlamamızın ardından "En son perilerin yanına bırakmıştık Dionysos'u. Sonra ne oldu? Hera onunla uğraşmayı bıraktı mı?" diye sordum.

"Mecburen, zira Zeus yine gönlünü bir hatuna kaptırmıştı. Hera'da çocuğu boş verip kocasının peşine takıldı. Bu arada periler Dionysos'u balla çörekle beslediler; ama başta baba olmayınca çocuk işi serseriliğe vurdu. Üstüne üstlük bir de şarabı bulunca iyice dağıttı. "

"Şarabı Dionysos'mu buldu?"

"Evet, ama balına! "

"Nasıl yani?"

"Hava bir gün acayip sıcaktı. Dinonysos'un içi nasıl yanmış anlatamam. Su fayda etmeyince üzüm suyu içmek geliyor aklına ve hemen bolca salkım kopartıp suyunu büyük bir kupaya sıkıyor. Daha bir yudum bile içmeden arkadaşları geliyor ve sürükledikleri gibi ava götürüyorlar. Ben diyeyim bir hafta, sen de iki hafta onlarla takılıyor. Neyse sonunda bir akşam eve dönüyor. Yorgunluktan ayakta duracak hali yok. Tam yatacağı sırada gözü kupaya ilişiyor ve biraz içiyor. Şaşırıyor. Zira tat aynı tat değil. Dayanamayıp bir yudum, ardından bir yudum daha içince yorgunluğundan eser kalmıyor. Başlıyor biraz daha içmeye, bu sefer bir neşeleniyor bir neşeleniyor ki, sorma gitsin. Kahkahalar atarak evden çıkıp peri kızlarına takılıyor. Haliyle neşesinin sebebini merak ediyorlar. Kupadan onlara da içiriyor. Eee şarap beğenilmez mi? Anında dipleri düşüyor. Dertleri unutturan, üzülenleri neşelendiren, ağlayanları güldüren şarap böylece doğmuş oluyor."

"O zaman şaraba içelim be Homeros."

"Biliyor musun abi; Dionysos göre her kadehin bir anlamı varmış. Birincisi sağlık, ikincisi aşk ve zevk, üçüncüsü uyku, dörtten fazlası ise kızgınlık ve şiddete yol açarmış."

"Bizimki kaçıncı?"

"Daha ilk bardağımız abi?"

"Çok yavaş gidiyoruz Homeros. Baksana ilk bardağı daha bitirememişsiz!"

Rakılarımızdan büyükçe bir yudum içtikten sonra Homeros dalgın gözlerle elindeki bardağa baktı ve "Bir tek bu konuda Dionysos'la yollarımız kesişmiyor." dedi. Ellerimi masanın üstüne koyup gözlerimi yüzüne diktim ve "Nasıl yani?" diye sordum.

"İkimiz de yetimiz, ikimiz de işi serseriliğe vurduk. Ancak sonunda o şarabı bulup şarap tanrısı oldu, ama rakıyı bulmak bana nasip olmadı be abi!"

"Ah be Homeros biraz erken doğsaydın şu an rakı tanrısıyla kafa çekiyor olacaktım! Bendeki şansa bak!"

"Nasılsa herkes halime gülüyor sende gül be abi."

"Eee rakı tanrısı anlat bakalım seninki şarabı bulunca ne yaptı?"

"Ne yapsın iyice sapıttı. Her gece sabahlara kadar içip durdu. Tek başına içse önemli değil, ama etrafına bir de yancı tayfasını topluyordu."

"Onlar kim? Arkadaşları mı?"

"Ne arkadaşı be abi bildiğin bedavacı takımı. Baba parasını bitirmeden önce benimde etrafımda onlardan çok vardı. Neyse bunların arasında altı keçi üstü insan olan Satirler, nemf dediğimiz periler, ha bir de Bakkhalar vardı."

"Bir dakika bu Bakkha'lar kim?"

"Bak onlar çok önemli abi. Şahsen ben Bakkhasız bir dünya düşünemiyorum. Babadan kalan ne varsa hepsini onlara yedirdim."

"Sende mi? Mitolojik varlıklar değil mi onlar?"

"Hiç öyle şey olur mu? Sütun gibi çıplak vücutlarına benekli ceylan derileri sarmış kadınlar bunlar be abi. Şarabı içer, sonra da ellerinde tefler sabaha kadar şarkılar söyleyip dans ederlerdi. Kendilerinden geçince de hiçbir şeyde sınır tanımazlardı. Bu sınır tanımazlık çılgınlığa kadar giderdi çoğu zaman."

"Vay be! Her yol mubah yani."

"Aynen. Dionysos'un diğer adı da Bakkhos'dur. Bil bakalım neden?

"Kesin Bakkhalarla mercimeği fırına verdiği içindir."

Homeros gülerek başını salladıktan sonra bardağından bir yudum daha içti ve "Zeus'un oğlu Dionysos düşkündür âlemlere/sever Bakkhaları ve de şarabı/ sevmez gecenin sevincine varamayan insanları" dedi. Ardından masaya göz ucuyla bakıp "Meyve söyleyelim mi abi?" diye sordu.

"Dionysos rakıyı meyvesiz tüketenleri sevmez mi Homeros."

"Kesinlikle abi, zira meyve candır".

Bu sözü üzerine "Lütfüüüüüü meyva." diye seslendim

"Sevdim seni be abi. Kafa adamsın. Ben hep buralardayım. Arayı açma. Sık sık buluşalım seninle."

"Buluşuruz buluşmasına da önce şu acıların çocuğunun hikâyesini bitir."

"Bırak abi bu arabesk muhabbeti. Küçük Emrah büyüdü malı götürdü, bizimki büyüdü şarap tanrısı oldu. Anlayacağın ortada acıların çocuğu filan kalmadı! Neyse daha sonra Dionysos, bedavacı tayfasıyla birlikte o diyar senin bu diyar benim demeyip dünyanın dört bir yerini dolaştı. Gittiği her yerde insanlara şarabın nasıl yapılacağını anlattı."

"Ve dünya şarabı öğrendi."

"Aynen. Homeros derki; Dionysos'un şarabı/ Üzüntüler, kaygılar bırakınca yüreklerine insanların/ Hiç görmediğimiz bir ülkeye gideriz/ Yoksullar zengin olur, zenginler duygulanır/ Her

şeyi yere serer asmadan yapılmış oklar.”

“Bu adam şarapçıydı, âlemciydi, kadınlara düşkündü. Buraya kadar anladım. Onun haricinde nasıldı? İnsanlara yardım mı ederdi, yoksa dünya yansa umurunda olmaz mıydı?”

“Şarap belli dozda alındığında insanı neşelendirir, coşturur, içini ısıtır, ama aşırıya kaçarsan; af buyur resmen ağzına sıçar. İşte Dionysos’da aynı şarap gibiydi. İyi yürekliydi, yumuşak başlıydı, ama canı isteyince herkesten kötü olurdu. Teyzesinin oğlu Theiba kralı Pentheus’a yaptıklarını anlatsam dibin düşer.”

Göz ucuyla saatime baktım on biri geçiyordu. Şimdi kalksam ancak gece yarısı evde olabilirdim. Eşimin çatık kasları aklıma düşünce oturduğum yerde huzursuzca kımıldadım. Bu halim Homeros’un gözünden kaçmadı. “Geç kaldın galiba. Şu bardağımızı bitirelim hemen kalkarız abi. Ama o zamana kadar istersen teyze oğluna yaptıklarını anlatayım.”

“O da eksik kalmasın. Anlat bakalım.”

“Ama önce içelim. Konuşmaktan dilim dudağım kurudu.”

Rakılarımızdan birer yudum aldıktan sonra Homeros arkasına yaslandı ve “Aradan geçen uzun yıllar içinde Dionysos dünyayı bir uçtan bir uca dolaştı ve şarap yapmasını herkese öğretti. Olympos’taki diğer tanrıların arasına çekilmeden önce, annemin memleketine gideyim dünya gözüyle oraları bir göreyim dedi. Bir akşamüstü önde Dionysos, arkasında bedavacılar tayfası Thebai şehrine girdiler. Bunun geldiğini duyan teyze oğlu telaşlandı, zira anasından ötürü taht Dionysos’un hakkı. Oysa bizimki zaten tanrı olmuş krallığı ne yapsın? Amacı akrabalarıyla hasret giderdikten sonra, emeklilik günlerini Olympos taraflarında bir sahil kasabasında geçirmek. Ama gel de bunu teyze oğluna anlat. Adam o kıskançlıkla Dionysos’u tutuklatır. “Oğlum ben şarap tanrısıyım uğraşma benimle.” dese de teyze oğlu bu sözleri umursamaz ve “Zincire vurup hapse atın bu ayyaşı.”diye emir verir. Zindanın duvarları şarap tanrısını tutabilir mi hiç? Anında tüydü kodesten. Ordular peşine düşünce de tanrısal gücünü kullanarak şehirdeki tüm kadınları çıldırttı. Bunların arasında kralın kızı ve annesi de vardı. Bu deliren kadınlar da kralı yabani bir dağ aslanı sanıp oracıkta parçalarlar. Bir süre sonra akılları başlarına gelir gelmesine ama ortalıkta kraldan eser kalmamıştır.”

“Korkulurmuş bu Dionysos’tan.”

“Ondan değil asıl seni evde bekleyenden korkacaksın abi. Fondip yapıp kalkalım biran önce. Aranız zaten limoni daha kötü olmasın.”

Özel hayatım hakkında tek kelime bile etmemişken durumumu bilmesine şaşırmıştım. “Bunu da nereden çıkarttın?” diye sordum”

“Bak abiciğim bir insan tek başına içiyorsa ya işinde, ya eşinde sorun vardır. İşi kötü olan kendine bile cimridir. Öleceğini bilse yine de tanımadığı bir adama yemek ısmarlamaz. Eee geriye ne kaldı.”

“Hesabı istemek.”

“Lütfüüüü.”

“Şey… Bir de yolluk olsa süper olurdu be abi?”

“O kolay Homeros. Sen söyle bakalım; mitolojide kadınların erkeklere iyi davranmasını anlatan bir hikâye yok mu?”

“Abi sen mitolojiyi masalla karıştırdın galiba!”

“Haklısın.” dedim ve ardından başımı çevirip “Lütfüüü bir ufak rakı paketle yanında da hesabı getir.” diye seslendim.

Ayraç...

Çizgifilm Replikleri...The Simpsons

Kuruluşundan itibaren MSM - Müjdat Gezen Sanat Merkezi'nde öğretim üyesi olarak görev yapmış, kısa bir süre de Kadir Has Üniversitesi Konservatuvarı'nda "sahne takbikatı" dersi vermiştir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk başbakanı ve ikinci cumhurbaşkanı olan İsmet İnönü'ye olan büyük fiziki benzerliği nedeniyle sık sık İnönü'yü canlandırmıştır.

Savaş Dinçel

(d. 1 Nisan 1942, İstanbul) - ö. 20 Aralık 2007, İstanbul), Türk oyuncu, karikatürist ve film yönetmeni.

1 Nisan 1942 yılında İstanbul'un Fatih ilçesinde doğdu. İlkokulu Koca Ragıp Paşa İlkokulu'nda tamamladıktan sonra İstanbul Erkek Lisesi'ne kaydoldu. Tiyatro eğitimine İstanbul Belediyesi Konservatuvarı Tiyatro Bölümü'nde başladı. Tiyatro eğitiminin yanı sıra amatör olarak karikatür çizmeye başladı. Tiyatrocu olarak ilk kez İstanbul Şehir Tiyatroları'nda sahne aldı.

1980 askeri darbesi sonucu sıkıyönetim ilanı ile İstanbul Şehir Tiyatroları'ndan uzaklaştırıldı. Komünizm propagandası yapmakla suçlanan Dinçel ve Müjdat Gezen, 1983'te mahkemeye, birbirlerine kelepçelenerek götürülmüştür.İki arkadaşa, 1978'de Müjdat Gezen'in yazdığı, Savaş Dinçel'in resimlediği Çizgilerle Nâzım Hikmet kitabı nedeniyle 12 Eylül 1980 sonrasında dönemin ünlü 141 ve 159. maddelerinden haklarında dava açıldı. Bu dava nedeniyle tutuklanan Dinçel ve Gezen, 4 Haziran 1983 tarihinde İstanbul 4. Ağır Ceza Mahkemesi'ne elleri birbirlerine zincirlenmiş olarak getirildi.O dönem cezaevlerinde zorunlu olan "tek tip" giysiler içinde olan iki dost, bileklerindeki kelepçeleri gizlemeye çalışmamış, aksine görünmesi için kollarını öne doğru çıkarmıştı. "Komünizm propagandası yapmak ve hükümetin manevi şahsiyetini tahkir etmek" iddiaları ile 21 yıla kadar hapis cezası istemiyle yargılanan Gezen ve Dinçel, bir süre tutuklu kaldıktan sonra beraat ettiler.

Savaş Dinçel darbeden sonra Güldürü Eğitim Merkezi'nde karikatürist olarak çalıştı. Bir süre Günaydın gazetesinde karikatüristlik yaptı. Burada "Tonton" adlı karikatür bantlarını hazırladı. Danıştay'ın mesleğe iadesi kararını onaması ile birlikte Şehir Tiyatroları'nda tekrar çalışmaya başladı. İki tane karikatür sergisi açtı. "Çizgilerle Nazım Hikmet" adlı çizgi roman bir kitap hazırladı. Ziya Öztan'ın yönetmenliğini üstlendiği Kurtuluş ve Cumhuriyet filmlerinde İsmet İnönü'yü canlandırdı. Ali Poyrazoğlu Tiyatrosu, Gen-Ar Tiyatrosu, AST ve Münir Özkul ile birlikte çalıştı.

Kuruluşundan itibaren MSM - Müjdat Gezen Sanat Merkezi'nde öğretim üyesi olarak görev yapmış, kısa bir süre de Kadir Has Üniversitesi Konservatuvarı'nda "sahne takbikatı" dersi vermiştir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk başbakanı ve ikinci cumhurbaşkanı olan İsmet İnönü'ye olan büyük fiziki benzerliği nedeniyle sık sık İnönü'yü canlandırmıştır.

2002'de Nusret baba karakterini canlandırdığı dizi Ekmek Teknesi ile herkesin beğenisini kazanan oyuncu, mahallelinin her derdine derman olduğu gibi, insanların akıl danıştığı bir karakter profili çizmiştir. Mahallenin "bir bilen"i olan Nusret baba karakteri, zaman zaman muzipliği ile de izleyenleri güldürmüştür. Dizideki rolü itibariyle fırıncı olan Nusrettin Somuncu, mahallelinin babasıdır ve "baba büyüksün" denilerek sevilmektedir. Sanatçı, bu rolü ile Türk halkının gönlünde önemli bir yere sahip olmuştur.

Savaş Dinçel, oğlu Barış Dinçel'in belirttiği üzere, aynı

zamanda bankamatik şifresi olarak kullandığı "1402" sayılı sıkıyönetim yasasına dayanılarak 12 Eylül 1980 döneminde uzaklaştırıldığı dönem dışında Şehir Tiyatroları'nda oyunculuk ve yönetmenlik yaptı. Bunun yanı sıra yan uğraş olarak çizim ve afiş işleriyle de ilgilendi.

Savaş Dinçel, Sessiz Gemiler dizisinin çekimi sırasında rahatsızlanarak ciddi bir operasyon geçirdi.[1] 20 Aralık 2007 tarihinde İstanbul'daki evinde iç kanama geçirdi ve aynı gün Memorial Hastanesi'nde yapılan tüm müdahalelere rağmen hayatını kaybetti. Vefatının, rahatsızlığından kaynaklı olduğu görüşünü doktoru yalanlamıştır. Vefat sebebi, "kardiak arrest" olarak açıklanmıştır.

21 Aralık 2007 tarihinde cenazesi İstanbul'daki Zincirlikuyu Mezarlığı'na toprağa verilmiştir.

İstanbul, Üsküdar'da doğdu. Babası Kurtuluş Savaşı gazilerinden Arif Hikmet Bey'dir. Haydarpaşa Lisesi'nden sonra İDGSA afiş bölümüne devam etti. 1948'de Akademiyi terk edip askere gittikten sonra sünnetlerde saz takımlarında kanun çalmak, Babıali'de grafikerlik, Karagözcülük gibi pek çok işte çalıştı.

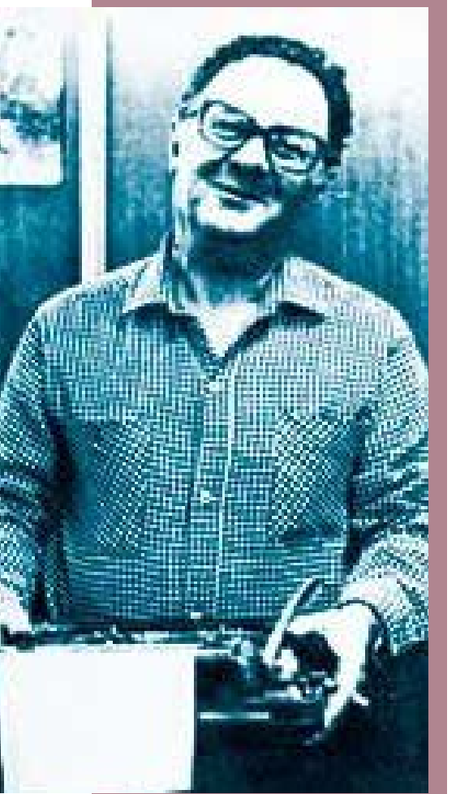

Suavi Süalp

Doğum : 23 Nisan 1926
Üsküdar, İstanbul, Türkiye
Ölüm : 14 Nisan 1981 *(54 yaşında)*
İstanbul, Türkiye
Milliyet : Türkiye
Eğitim : Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Afiş bölümü
Meslek : Karikatürist, mizahçı, çizgi romancı, senarist, yazar

(23 Nisan 1926; Üsküdar, İstanbul - 14 Nisan 1981; Üsküdar, İstanbul), Türk karikatürist, mizahçı.

İstanbul, Üsküdar'da doğdu. Babası Kurtuluş Savaşı gazilerinden Arif Hikmet Bey'dir. Haydarpaşa Lisesi'nden sonra İDGSA afiş bölümüne devam etti. 1948'de Akademiyi terk edip askere gittikten sonra sünnetlerde saz takımlarında kanun çalmak, Babıali'de grafikerlik, Karagözcülük gibi pek çok işte çalıştı. İlk yazıları 1954'te TEF dergisinde çıktı. 1959'da kendisinin yazıp çizdiği 'Çapkın Hırsız' çizgi roman dergisini çıkardı. Dolmuş, Gölge, Karakedi, Taş, Pardon, Akbaba dergilerinde çalıştı.

1972 yılında Türk mizahında bir dönüm noktası olan Salata dergisini çıkardı. Daha sonra Gırgır, Çarşaf ve Atmaca dergilerinde çalıştı.

1968'de Üç Maymun Kabare tiyatrosuna Aç koynunu ben geldim oyununu yazdı. Daha sonra Nejat Uygur, Gazanfer Özcan ve Muammer Karaca kabare tiyatrolarına 20'den fazla oyun yazdı.

Suavi Süalp pek çok Türk filminin senaryosunu yazmıştır.

Suavi Süalp'in Zavallı Behçet, Meşhur Rezaletler ve Gene İyi Dayandık isimli üç kitabı vardır.

Türkiye'de absürt mizahın öncüsüdür. 14 Nisan 1981'de geçirdiği bir kalp krizi sonucu vefat etmiş, Zincirlikuyu mezarlığına defnedilmiştir.

Kitapları

Meşhur Rezaletler, De-Ha Yayınları, 1971
Gene İyi Dayandık, Gür Yayınları, 1980.
Zavallı Behçet, İnkılâp Kitabevi, 1996,
Tiyatro oyunları

"Kapalıçarşıda Şenlik Var" (1972) Asuman Arsan Topluluğu, *(1973)* Azak Tiyatrosu, yönetmen: Asuman Arsan.

"Vatandaş Cezmettin" (1972), Üç Maymun Kabare Tiyatrosu, yönetmen: Yılmaz Gruda.

"İki Kıza Bir Cızbız" (1972), Üç Maymun Kabare Tiyatrosu,

Yönetmen: Yılmaz Gruda.

"Hey Amigo, Ver Salata", (1972), Nejat Uygur Tiyatrosu, yönetmen: Nejat Uygur.

"Merhaba Vatandaş" (1973), Azak Tiyatrosu , yönetmen: Muammer Karaca.

"Ümit Mi? Simit Mi?"

(1974), **Nejat Uygur Tiyatrosu, yönetmen:** Nejat Uygur.

"Şeytan" (1974), Nejat Uygur **Tiyatrosu, yönetmen:** Nejat Uygur.

"Monte Kristo Hüsnü" (1975), Bakırköy Sanat Tiyatrosu, **Yönetmen:** Öcal San.

"Komser Tulumba" (1976),

Nejat Uygur Tiyatrosu, yönetmen: Nejat Uygur.

"İsteyenin Bir Yüzü Kara, Vermeyen Zenci" (1979, Muzaffer İzgü ve Korhan Abay'la birlikte), Ali Poyrazoğlu **Tiyatrosu,yönetmen:** Ali Poyrazoğlu.

Dip Not...

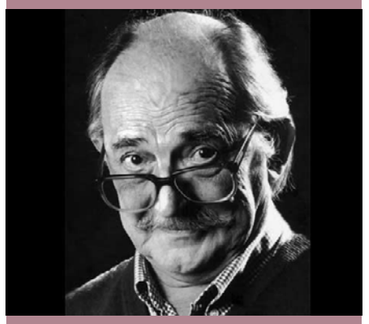

Hiç kimseye yaltaklanmadan, onurlu bir şekilde kalemi ile para kazanma hatasına düşerek yaşayıp gitti Suavi Süalp.

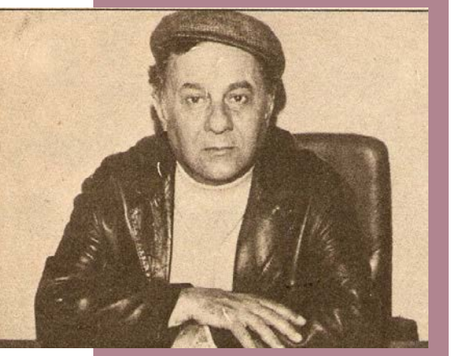

Bir Mizah Dehası: SUAVİ SÜALP/ 1926-14 Nisan 1981

Hiç kimseye yaltaklanmadan, onurlu bir şekilde kalemi ile para kazanma hatasına düşerek yaşayıp gitti Suavi Süalp. Gırgır'da birlikte çalışmayı teklif ettim. Ama ondan sonra Suavi'yi koydunsa bul yerinde. Bekle bekle Süavi gelmez. Neden sonra kapıda o güleç yüzüyle gözüktü. "Oğuz geç kaldım ama öyle espriler buldum ki, gülmekten kırılacaksın," dedi. Ceplerini karıştırmaya başladı. Paralar filan çıktı cebinden. Neden sonra pantolonunun cebinden küçük bir kâğıt buldu. Başladı bana okumaya: "Seçme saçmalar... Senin de çekilecek bir tarafın kalmadı... İmza: Halat," deyip gülmeye başladı. Okumaya devam etti. "Kiralık ilanlar... Haberler... Anketler... Küçük ilanlar..." Bir aralık düşündüm, bu kadar çok şey bu küçücük kâğıda sığar mı diye. Elindeki kâğıdı aniden çekip aldım. Bir de gördüm ki elimdeki kağıt bomboş değil mi? Süavi Süalp o kadar espriyi doğaçtan yapmıştı...

(Oğuz Aral -1981)

'' ben gene yazacaktım...
çalacaklar,
gene yazacaktım.
yaşamak için değil,
yazmayı sevdiğim için
yazacaktım."

Suavi Sualp

''Gene İyi Dayandık" adlı kitabından.

Mehmet Berk Yaltırık

O vakte kadar Erdal'ın yüzünde görmediğimiz bir ifade oluştu. Aslında okul kavgalarından aşinası olduğumuz "Birazdan ağzını burnunu dağıtabilirim" bakışıydı bu ama Erdal'da zuhur etmesine ilk kez tanıklık ediyorduk.

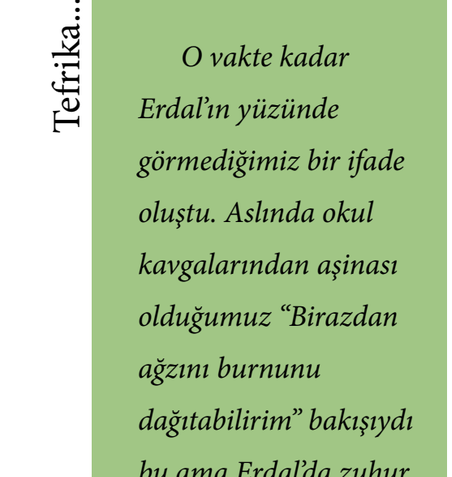

KIZ MESELESİ- Bölüm 2

(Tahminen 2005 – Tahminen Edirne)

Erdal'ın ağzından çıkan "başka dünyalara açılan bir kapı" cümlesi karşısında Salih'le ben aval aval suratına baktık. Salih olanca liseliliğiyle sırıttı: "Sırlar dünyası falan mı?"

O vakte kadar Erdal'ın yüzünde görmediğimiz bir ifade oluştu. Aslında okul kavgalarından aşinası olduğumuz "Birazdan ağzını burnunu dağıtabilirim" bakışıydı bu ama Erdal'da zuhur etmesine ilk kez tanıklık ediyorduk. Salih'e bir-iki saniye "dalacakmış" gibi baktı. Dışarıdan birkaç öğrencinin ayak patırtısı işitildi. Okulda dehşet sürüyordu. Biz bu atölyede Edirne'nin inanç tarihi ve metafizik mevzular üzerine geyik çeviriyorduk.

Erdal: "Kapı, geçit… Adına ne derseniz deyin. Farklı bir boyuta yahut gerçekliğe açılan bir geçit var. Bu okulun altında bulunan eski tapınma alanıyla ilgili. Cinlerin falan yaşadığı kendi alemlerine açılan yerler işte."

Ben: "Neden burası? Koca Edirne'de sadece neden bu nokta?"

Erdal: "Belki başka yerler de vardır ama benim bulabildiğim ve emin olduğum tek güç noktası burada. Kapıların olduğu yerler aynı zamanda enerji alanlarıdır. Bu tip yerlerdeki enerjiyi kontrol etmek isteyenler yüksek binalar yaparlar ve içlerine pek çok insan doldururlar. Okul, tapınak falan olur yani. Hem gökteki enerjiyi kanalize etmek için hem de topraktan insanların tek tek, farklı farklı enerjileriyle kapıyı besleyebilmek için. Eski zamanlardan kalma bu tapınma alanları, zigguratlar falan hep böyle yerlere kurulurmuş."

Ben: "İnsan olması neden önemli?"

Erdal: "Ruhları ve kanları kapıdaki enerjiyi akışkan hale getiriyor da ondan. Ancak bu enerji –eğer kapı açılmak istenmeyip sadece gücünden faydalanılmak isteniyorsa- yahut kontrollü bir şekilde aralanması isteniyorsa, üstündeki binaya alınacak olanlarda belli özellikler aranıyor. Mesela sadece kız veya sadece erkek sokuluyor. Manastırlar gibi, kız okulları gibi."

Ben: "Niye ki?"

Erdal: "Boyut kapılarını besleyen ve açabilen şey insan duygularının yoğunluğudur. Erkek ve dişinin aşkı, birde ergen enerjisinin üstüne o taze enerjiye eklenirse istenmeyen bir kapı açılabilir. Bu yüzden geçidin enerjisinden faydalanmak istenildiğinden buraya Endüstri Meslek Lisesi yapıldı. Yaptıran adam bunu bilerek yaptı yani."

Ben: "Ta ki tek tük kız öğrenci de gelmeye başlayana kadar. En son bu kız geldi. Herkesi etkiledi falan. Pat! Kapı açıldı!"

Erdal: "Bravo! Bunca yıl kapıdaki enerjinin akışkanlığı kontrol edilebileceğinden fazlaydı. Bir de eskiden kurban verirlermiş, kan akıtırlarmış. Putperestler döneminde kadim kabilelerin çöl cinlerine kanlı kurban vermeleri hesabı. Burada yıllardır bu da yapılmadığından geçit olağanüstü bir enerjiyle yüklendi. Bu kızın gelişi de kıvılcım oldu."

Salih: "Dur be adaj kafam karıştı. Neden bu kız? Kapıyı o mu açtı?"

Erdal elleriyle tarif ederek anlatmaya koyuldu: "Boyut kapıları klozete benzer. Yukarıdan güçlü bir su akımı gelince durağan su delikten akıp gider ya? Boyut kapısı da böyle bir geçittir, hep bardır ama faal hale gelmesi için o durgun enerjinin akması lazımdır, değişmelidir yani. Yeni ve yoğun bir enerji biriken enerjiyi iterek kapıyı açar ve geçişi mümkün kılar."

Ben: "Peki eskiden kontrol altında tutmak için kız erkek ayrı koyuyorlar da… Açmak isteyen olursa?"

Salih: "Kim açacak be? 'Angi manyak o?"

Erdal: "Açmak isteyenler genelde bu enerjiyi değiştirmek için duygu yoğunluğunu arttıracak şeyler yaparlar. Hani şu kılıçlı büyülü filmlerdeki sapık tarikatlar var ya, toplu seks ayini falan yapıyorlar. Bunlardan biridir mesela. Zaten genelde bir boyut kapısını tamamen açmak isteyenler genelde bu tür kara büyü ya da şeytani amaçlı tarikatlardan falandır. Ötelerde bekleyen varlığı bu dünyaya getirmeye çalışırlar hükmedebilmek için. Bizim okulda olan ise… Kız-erkek karma oluşumuz, boyut perdesinin incelmesi ve enerjinin taşacak noktaya gelmesiyle başladı ve…"

Salih: "'Erkes bu kıza tav olunca da kapı aralandı."

Erdal: "Aynen öyle. Kapının ardında bekleyen varlık, ruhsal temas nedeniyle o kızın içinde vücut buldu onun aracılığıyla

dünyamıza girdi.”

Ben: “Peki amacı ne? Yani hep böyle saldıracak mı?”

Erdal: “Kademe kademe gücünü toplamaya çalışacak. Önce vuracak, fırlatacak. Daha sonra parçalayıp öldürmeye başlayacak. Kanla beslendikçe asıl şekline dönüşecek. Belki insanlığı yok edene dek durmayacak. Belki de insanları kendisine tapınır hale getirine dek öldürecek.”

Salih: “Kızcağıza yazık olmuş bea…”

Ben: “Bence kendimize acıyalım. Ona gelinceye kadar…”

Üst katlardan bir grup öğrencinin koşturması işitildi. Endüstri meslek lisesi tarihinin en boktan kız meselesi kaynaklı kavgasında çata çata büyük belaya çatmıştı. Yıllarca bizim önümüzden kaçan diğer liseliler gibi şimdi biz içine şeytan girmiş kızın önünden kaçıyorduk. Çil yavrusu gibi dağılmıştık.

Erdal: “En korkunu kızın içine giren şeyin ne olduğunu bilmiyoruz. Süleyman Peygamber’e asi gelen ifritlerden mi, alelade bir cin mi yoksa kudretli bir iblis mi meçhul…”

Ben: “Tanıyıp ne yapacaksın ulan?”

Erdal’ın gözleri acayip acayip parıldadı sanki ispirto ocağının ateşinde: “Bu ruhani bir tehdit. Geldiği boyuta geri döndürmek mümkün. Ne olduğunu bilirsek hükmedebiliriz. En azından henüz güçlenip içine girdiği bedeni tamamen dönüştürmeden.”

Salih: “Kızanken sinemaya gitmiştik, Şeytan vardı. Kızın içine girmişti, rahipler çıkarıyordu oradaki gibi mi?”

Erdal: “Excorcist! Yapacağımız şey aynen bu olacak. Ama önce oradaki şeyin ne olduğunu öğrenmeliyiz.”

Ben: “Gidip soracak halimiz yok herhalde…”

Erdal: “Hiç gerek yok. Aşağıya ineceğiz. Tapınma alanına, bodrumdaki o zincirli kapıya. Orada duvar yazısıdır, resimdir, semboldür bir şey vardır.”

Ben: “Yazmıyor mu bulduğun kitaplarda?”

Erdal: “Hiçbir bilgi yok kapı haricinde maalesef.”

Salih: “Şu karanlığın ortasında normalde in deseler inmem ama o deli kızdan ne kadar uzak kalırsak o kadar iyi.”

İki ispirto ocağı da biz aldık zira ortalık iyiden iyiye kararmıştı. İspirto alevlerinin yayabildiği zayıf ışıltıda sessiz sedasız merdivenlere yöneldik. Yukarıda kaçışan öğrencilerin ve arada bir insani olmayan bir sesle böğüren kızın sesi geliyordu. Okuldan neden hala kaçmadıklarını anlayamamıştık. Bodruma inmeden önce ön kapının önüne gelince anladık. Kapılar sıkı sıkıya örtülmüştü. Bir-iki alt sınıf beyhude yere kapıyı açmaya uğraşıp kantine, pencerelere doğru koşturdu gözümüzün önünde. Pencereler de açılmıyordu. Kurbanlarının kaçmaması için büyüsünü de kullanmaktan çekinmemişti kancık musibet. Elemanlar bizim birkaç dakika önceki hallerimiz gibi saklanacak bir yer arama telaşesiyle sağa sola bakınırlarken biz de bodrum merdivenlerine yöneldik. Burada merdiven altına çöreklenmiş bizim sınıftan birkaç kişiyle karşılaştık. Nereye gittiğimizi kaş göz işareti yaparak sordular. “Kaçacak delik arıyoruz, bulursak sizi de çağırırız. Kapılar pencereler kilitlenmiş gibi. Kız gelip iş olmasın başımıza sakın sesinizi çıkarmayın!” diyerek savuşturdum.

Okulun kayıtlarının, eski belgelerinin tozların ve örümcek ağlarının aralarında yattığı bodrumda, Nuh nebiden kalma tahta sıralara, eski eşyalara çarpa çarpa ilerledik. Ta en uçta kalın bir asma kilitle, alelade zincirlerle tutturularak bağlanmış tenekeden bir kapı göründü, dibine vardık. Nasıl açarız, nasıl açamayız derken Salih sertçe tekmelemeye başladı. Zincirler bana mısın demese de pas tutmuş onlarca yıllık teneke kapı darbelere dayanamayarak kırıldı. Kapıyı açtığımızda ocakların ışığında loş ve nemli bir merdivenin karanlıklar içine uzandığını gördük.

Nemin etkisiyle hafif kayganlaşmış merdivenlerden yavaş yavaş duvarlara tutuna tutuna inerken parmaklarımız yosunlara, huzurları kaçmış böceklere falan denk geliyordu. Sonradan yapılma olmasına rağmen işçiliği eski sayılırdı. Bir anda hayli genişçe bir mağara galerisinde bulduk kendimizi. Ancak kayalar insan eliyle yontulmuş gibiydi. Merdivenin kenarında eski kazılardan kalma kazmalar kürekler ve fenerler duruyordu.

İspirto ocaklarından yayılan ışık bulunduğumuz yeri pek de aydınlatmıyordu. Bir süre sonra buna sevinmemiz gerektiğini anladık. Zira zeminde yığılı vaziyette sayısız iskelet ve kurukafayla karşılaşmıştık. Rahatsız edici bir edayla sırıtan kurukafalar hayli ürkütücüydü. Filmde görsek burun kıvırırız ama gerçekte görünce eli ayağı titriyor insanın işte.

Erdal bir anlığına iskeletlere bakındı. Kendi kendine söyleniyordu: “Ta Traklar zamanından beri kurban verilirmiş burada… Romalılar zamanında toprağa gömüldüğü tahmin ediliyormuş.”

Ben: “Ölülerin tarihçesinin sırası mı sence?”

Erdal: “Sırası mı bilmem. Ama bazı iskeletler o kadar da eski değil. Sanırım Salim Kaman’ın ailesinden ve bazı öğrencilerinden arta kalanlar…”

Kısa bir süreliğine gözümün önünde gözlerinin feri yitmiş bir adam ve baltayla parçaladığı insancıkların hayali canlandı. Çığlık atan, ölmemek için yalvaran öğrencilerin bağırtılarını, feryatlarını işitir gibi oldum. Ense tüylerim diken diken oldu bir anda.

Kemiklere basmamaya çalışarak galerinin en ucunda dikilmekte olan bir karaltıya doğru yönelen Erdal’ın peşinden gidiyorduk. İspirto alevlerinin loş ışığı tamamını aydınlatamasa da karşımızdaki şeyin ne olduğunu görüyorduk.

Büyükçe bir dolmen parçasıydı. Ancak üstüne bir şekil kazınmıştı. İnsanların ve insan parçalarının arasında ayakta duran bir şey resmedilmişti. Uzun tırnaklı pençeleri olan, üç kafasında yerleri süpüren saçları ve kocaman ağzıyla dikkat eden bir canavar. Hemen tepesine silikleşmiş, Yunanca’yı andıran bir yazı kazınmıştı.

Erdal yazıya yaklaşıp okuduğu esnada korkuyla geriledi: “Yazıyı sonradan kazımışlar. Kimin elinden çıkmışsa gerçekten hayati bir ipucu.”

Ben: “Yunanca biliyor musun?”

Salih: “Yunan’dan muhacir ya bunlar…” diye hatırlatıverdi.

Erdal kafasını salladı hızlı hızlı: “Buradaki eski Yunanca. Bu yazıyı okuyabilecek birinin ya o dili bilmesi lazım yahut bu yazının nasıl yazıldığını önceden bir yerden görmüş olması lazım. Ben ikincisiyim. Bir mitoloji kitabında gördüm aşağı yukarı aynısını.”

Ben: “Ne yazıyor?”

Erdal: “Kapının ne tür bir şeyi tuttuğunu. Ben eski bir inanış sanmıştım ama demek bu kapıda kapalı tutulan varlığın hikâyeleri antik çağda ta Anadolu’ya dek yayılmış. Bugün de serbest kaldı…”

Ben: “Neymiş o serbest kalan?”

Erdal bize döndü. İspirto ocaklarının alevi yine sanki gözlerini parlıyormuş gibi gösteriyordu. Ağzından tek bir kelime çıktı: “Hekate…”

DEVAM EDECEK

Aynur Kulak

"Tersine dünya okulu eğitim kurumlarının en demokratiğidir. Giriş sınavı gerektirmez, kayıt parası almaz; derslerini herkese ve her yerde; yerde ve gökte bedava verir. Bu okul bir biçimde insanlık tarihi boyunca ilk kez evrensel iktidarı ele geçiren sistemin kendisinden doğmuştur.

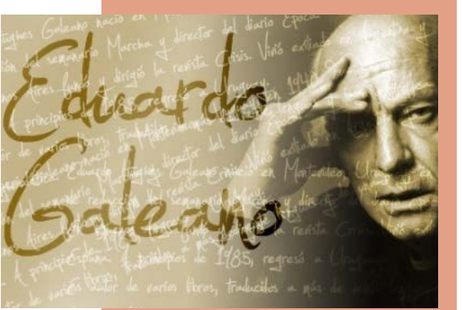

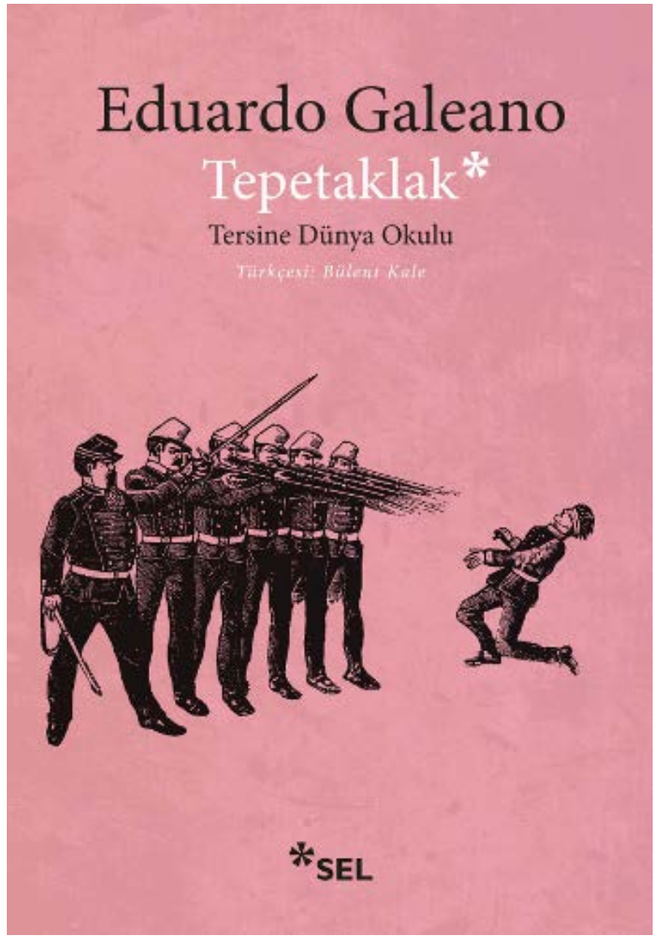

TEPETAKLAK

Dünya zannettiğimiz gibi bir yer değil; bize öğretilen ve kanıksatılan yer, yani dünya birçok yanılsamayı da beraberinde getirir. Sebepler mi yazmalıyım şimdi buraya, bu tezimi desteklemek için! Peki yazayım; barış nidaları susmayan dünya sürekli savaş halinde, bir yandan ihtiyacı olanın yanında olmalıyız bilinci, öte yandan güce tapma eğilimi, yüzlerce ton yemek çöpe atılırken aç çocuklara uzanan yardım elleri… Bütün bunlar olurken dünyanın bize öğrettiği aslında doğru bildiğimiz yanlışlarla yaşıyoruz farkında mısınız?

Tepetaklak edelim mi dünyamızı?

Eduardo Galeano'nun yazdığı Sel Yayınları tarafından yayınlanan Tepetaklak kitabı dünyamızın aldığı korkunç hali gözlerimizin önüne seriyor. Hakikaten korkunç! Emperyal düzen nerelere gelmiş diyorsunuz. Buna pek de şaşırmıyorsunuz aslında bu düzenin bir parçası olarak. Şaşırdığınız şey Eduardo GAleano'nun bu düzeni tepetaklak etmesi oluyor.

Buyurun girin!

Tersine dünya okuluna gelin!

Büyülü fener yükselsin!

Görüntü ve ses! Hayatın İlüzyonu!

Sıradanın hediyesi size sunduğumuz!

İzleyenlerin aydınlanması,

Gelecek nesillere iyi örnek olması için!

Ateş saçan nehri görmeye gelsin!

Geceyi aydınlatan Bay Güneş!

Gün ortasında açan Ay Hanım!

Gökyüzünden kovulan Yıldız Hanımefendileri!

Kral tahtına oturtmuş soytarıyı!

.....

7 bölümden oluşan; her bölümü kendi içinde bölümlere ayrılan Tepetaklak 18. Yüzyıl Büyülü Fener Çığırtkanlarının bu metniyle açılıyor ve bir tam sayfayı dolduran bu metin şu cümleyle noktalanıyor:

Hassas olanlar ve yaşı tutmayanlar giremez.

Çünkü Galeano Tepetaklak ettiği bu sistemi Tersine Dünya Okulu olarak niteliyor. Başka bir dünya mümkün diyor Galeano; insan onurunun, erdemliliğin, adalet duygusunun ve toplumsal belleğin yağma, talan, çıkar ilişkileri ve emperyal politikalarla al aşağı edildiği günümüzün tepetaklak edildiği dünyamızda ayakta durmamız için bizlere klavuzluk ediyor.

"Tersine dünya okulu eğitim kurumlarının en demokratiğidir. Giriş sınavı gerektirmez, kayıt parası almaz; derslerini herkese ve her yerde; yerde ve gökte bedava verir. Bu okul bir biçimde insanlık tarihi boyunca ilk kez evrensel iktidarı ele geçiren sistemin kendisinden doğmuştur.

Tersine dünya okulunda kurşun su yüzünde kalmayı öğrenir; mantar suya batmayı. Yılanlar uçmayı, bulutlar yollarda sürünmeyi öğrenir."

Günümüz dünyasını saran belleksizleşme, yozlaşma, tüketme arzusunu çok iyi anlayan bir yazar olarak GAleano makinalara ve silahlara tapan, bu çok tehlikeli olan akıl tutulmasına karşı umudunu ayakta tutmak adına Tersine Dünya Okulu'nun tüm tezlerini pratikte de uygulamaya geçirmiş bir yazardı. Tepetaklak kitabı bunun en güzel, en kıymetli örneğidir şüphesiz.

Latin Amerikalı yazar Eduardo Galeano yetiştiği toprakların ve bir de tabii ki gazeteci kökenli yazar olmanın da verdiği duyarlılıkla umudunu yitirmemiş bir insan olarak yazmıştır Tepetaklak kitabını. Bu tersine dünyaya tepetaklak bir pozisyonda bakmak, bir şeylere de itiraz edip, sil baştan yapmak isterseniz Tepetaklak yol gösterici niteliğinde.

Tepetaklak

Yazar: Eduardo GAleano
Çeviri: Bülent Kale
Yayınevi: Sel Yayınları
Türü: Deneme
Yayın Yılı: 2017
Sayfa: 350

Dip Not...

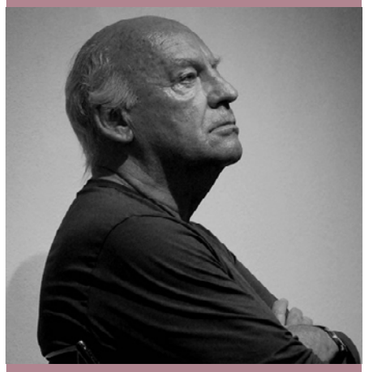

(3 Eylül 1940, Montevideo - 13 Nisan 2015, Montevideo) Uruguaylı gazeteci, yazar. Kitapları birçok farklı dile çevrilmiştir.

EDUARDO GERMÁN HUGHES GALEANO

(3 Eylül 1940, Montevideo - 13 Nisan 2015, Montevideo) Uruguaylı gazeteci, yazar. Kitapları birçok farklı dile çevrilmiştir.

Galeano Montevideo'da, orta sınıf Katolik bir ailede doğmuştur. Çocukluğunda futbol oyuncusu olmak istemiş, gençliğinde birçok farklı işte çalışmıştır. 14 yaşında ilk politik çizgi romanını, Sosyalist Parti'nin haftalık yayın organı El Sol'a satmıştır.

Gazetecilik kariyerine 1960lar'da, Marcha'da editör olarak başlamıştır. 1973'te bir askeri darbe nedeniyle Uruguay'ın iktidarı değişince Galeano hapse atılmış, daha sonra da sürgüne yollanmıştır. Arjantin'e yerleşmiş ve kültürel bir dergi olan, Crisis'i kurmuştur. 1976'da Videla rejimi, askeri bir darbe ile, Arjantin'de iktidara gelince ülkeden İspanya'ya kaçtı. Burada ünlü triyolojisi, Memoria del fuego "Ateş Anıları"nı kaleme aldı.

Yazar genel olarak Latin Amerika'daki örneklerden yola çıkarak dünya sorunlarından bahsetmiştir. Köle ve kadın ticareti ile mütemadiyen artmakta olan suç oranı irdelediği sorunlar arasındadır. Kitaplarında çoğunlukla gazete haberleri kullanarak örneklendirmeler yapılmaktadır.

1985'in başında Galeano Montevideo'ya döndü. Galeano 13 Nisan 2015'te Montevideo'da vefat etti.

Eserleri

Ateş Anıları
Latin Amerika'nın Kesik Damarları
Aşkın ve Savaşın Gündüz ve Geceleri
Biz Hayır Diyoruz
Tepetaklak
Zamanın Ağızları
Yürüyen Kelimeler
Kucaklaşmanın Kitabı
Gölgede ve Güneşte Futbol
Söz Mezbahası,Görüşmeler, Gözlemler, Görünümler
Aynalar
Ve Günler Yürümeye Başladı

Bazı sözler okunur, bazıları dokunur!...

Desem ki vakitlerden
bir nisan akşamıdır,
rüzgârların en
ferahlatıcısı senden
esiyor,
sende seyrediyorum
denizlerin en
mavisini...

BAZI SÖZLER OKUNUR, BAZILARI DOKUNUR!

www.artstation.com-artist-emrullah

Sezin Mavioğlu

Vapurdan inmeyi bekleyenler arasında Terzi Ayten de vardı. Terzi Ayten yılanlı genç kızın çarprazında duruyordu. Yaşını başını almış, derli toplu giyimli bir hanımdı.

VAPUR

Vapur kıyıya yanaşıyordu. Motor sesinin hararetlenmesi küçük felaketin habercisiydi. Tecrübeliler bunu biliyor, duruşlarına çeki düzen vererek hazırlık yapıyorlardı; tecrübesi olmayanlar içinde bulundukları anın sarhoşluğunu yaşamaya devam ediyorlardı. O an geldi, vapur kıyıya çarptı, sarsıntıyla her şeyin şekli değişti.

Vapurun tam orta yerinde gencecik bir kız, olup bitenleri umursamaz bir haldeydi. Kalabalığın içinde bir cevher gibi parlayan bu genç kızın neşesi gözlerinin yeşilinden etrafa yayılıyordu. Saçları kısa, burnunda hızma vardı. Özgür, isyan eden bu görünüşünün yanı sıra incecik boynu ve çekici yüz hatları zarif bir hava da katıyordu bu genç kıza.. Daha tazecikti. Yaşama sevinci fışkırıyordu. Öyle güçlüydü ki sevinci, gövdesine dolanmış olan yılan kimseleri rahatsız etmiyordu. Aksine yılanı sevesi geliyordu insanın.. Evet, bu yaşama sevinciyle dolu olan gencecik kız vapurun tam ortasında gövdesine dolanmış bir yılanla vapurdan inmeyi bekliyordu. Kalabalık ağır ağır hareket etmeye başladı. Adımlar adımları takip ediyordu. Genç kızın ise hiç acelesi yoktu. Halinden memnundu. Yılan ise genç kızın omzundan aşağı doğru beline iniyor, belinde sürüne sürüne dolanıyor, sonra yukarı boynuna doğru çıkıyordu. Boynunun etrafında gezindikten sonra saçlarının arasına giriyor, bir ara kayboluyor sonra yeniden beliriyordu. Kıvrıla kıvrıla genç kızın bedeninde geziniyordu. Sürünmek ve beslenmek yılanın yaptığı tek işti. Genç kızın gövdesini sarıyor sarıyor, yılan bir genişliyor, kalınlaşıyor bir inceliyordu. Genç kız yılanın hareketlerinden zevkleniyor; neşesi, sevinci git gide artıyordu.

Vapurdan inmeyi bekleyenler arasında Terzi Ayten de vardı. Terzi Ayten yılanlı genç kızın çarprazında duruyordu. Yaşını başını almış, derli toplu giyimli bir hanımdı. Vapurda ayakta dikilirken bir ara başını yarı örten eşarbı hafifçe arkaya doğru kayar gibi oldu. Terzi Ayten eliyle eşarbını çabucak yakaladı, düzeltti, kendine çeki düzen verdi. Çiçek çiçekti eşarbı... Dün akşam penceresinin önündeki çiçekleri sulamayı unutmuştu Ayten; kendi vicdanını rahatlatmak için bu sabah çiçekli eşarbını seçmişti. Evine gider gitmez yemeği ısıtmak için ocağa koyacak, peşinden çiçeklere su verecekti. Kalabalık ağır ağır hareket etmeye başladı. Adımlar adımları takip ediyordu. Ayten'in acelesi vardı. Delikanlı çağındaki oğlundan önce eve varmak için sabırsızlanıyordu. Eve oğlundan önce gidip sofrayı hazır etmeliydi. Oğlu evin kapısından içeri yorgun bir yüzle girip de annesinin salonda hazırladığı sofrayı görünce gülümser, sıcacık bakardı. İşte Terzi Ayten o anda yaşadığı mutluluğu dünyalara değişmezdi. Mahalle bakkalından ekmek alması gerektiğini hatırladı. Yılan derisi çantasının iç cebini karıştırdı. Hazine bulmuş gibi sevindi, rahatladı.

Kalabalık peş peşe vapurdan kıyıya doğru inmeye başladı. Kalabalık artık hızlanmış, kıyıya adım atmanın verdiği rahatlamayla şehre doğru dağılıyordu. Vapurun yanaştığı kıyıda bağdaş kurarak yerde oturan küçük bir kız çocuğu vardı. Ayten vapurdan kıyıya atlar atlamaz bu küçük kızı fark etti. Bütün telaşı gitmiş yerine büyük bir merhamet duygusu yerleşmişti. "Evladım ayakların çıplak. Hasta olursun buralarda." dedi. Akşamki ekmekten vazgeçip çantasındaki son bozuk paraları küçük kıza verdi. Kendi dünyasına geri dönüp telaşlı adımlarla kalabalığın içinde kayboldu.

Genç kız ve gövdesine sarılan yılan vapurdan indiler. Genç kız, kıyıya adım atar atmaz yerde oturan küçük kızı fark etti. Etrafını umursamayan, gözleri yılandan başka hiçbir şeyi görmeyen, sarhoşluğunun doruğunu yaşayan bu genç kız, küçük kızı görünce donup kaldı. Durdu. Kız çocuğunu uzunca bir süre izledi. O anda bütün sevinci, neşesi gitti. Yemyeşil, canlı, taze bakışlarının yerini üzerine çiğ düşmüş, soğuk, donmuş bir çimen yeşili kapladı. Küçük kıza elini uzatmak istermişçesine parmakları kıpırdar gibi oldu. Hafif bir kıpırdayış, o kadar... Sonra birden bire genç kız ayağını yerde hızla sürüyerek küçük kıza doğru salladı ve küçük kızı sürükleyerek bir çöp gibi denize attı. Küçük kız suda aşağı doğru yavaş yavaş iniyor, suyun derinliğinde kayboluyordu. Küçük kızın bakışları değişmedi. Kaybolduğu karanlığın içine gömülene kadar genç kıza baktı. Kız çocuğu kaybolunca kıyıdan aşağıya, suyun derinliğine bakan genç yeşil gözler çözülmeye başladı. Yeniden eski canlılığına, tazeliğine kavuştu. Bütün bunlar olup biterken genç kızın gövdesinde sarılı olan yılan bir heykel donukluğundaydı. Avını bekleyen bir sessizlik içinde temkinliydi. Avını tekrar ele geçirdikten sonra yılan da eski kıvrılmalarına, sürünmelerine devam etti. Kalabalığı yararak şehrin derinliğine doğru ilerlediler. Genç kız yine eski zevkine kavuşmuş, dış dünyadan sıyrılmış, sarhoşluğunun içinde kaybolmuştu. Yılan avını tamamen ele geçirmenin verdiği güvenle genç kızın hızmasının içinden geçerek dolandı. Sert, güçlü bir hareketle savrularak genç kızı yere düşürdü. Caddede yılan önde genç kız arkada, yılan genç kızı yerde sürükleyerek yol aldılar. Kalabalığın içinde kayboldular.

Vapur ağzını açmış, sessizce başını kıyıya yaslamış, yeni yolcularını bekliyordu. Önce onları içine çekecek, tatlı tatlı kendine alıştıracak, onları sarhoş edecek, sonra hepsini sarsarak her birini tek tek fırlatıp atacaktı. Böyle besleniyordu. Kendinden emin suyun üzerinde kayboldu.

Çizgi Dünyasının Ünlülüleri Gündeme Dair

Ne Dediler..?